

Radmila Trajkovic, predstavnik Srpskog nacionalnog veka Kosova i Metohije u Privremenom administrativnom vecu Kosova i Naim Maljoku, predsednik Partije liberalnog centra i bivsi visoki oficir Glavnog staba Oslobojilacke vojske Kosova
Moderator: Omer KARABEG

KAKO SMANJITI NASILJE NA KOSOVU I STVORITI USLOVE ZA BEZBEDAN ZIVOT SVIH NACIONALNIH ZAJEDNICA KOJE ZIVE NA TOM PODRUCJU?

RFI - Radio slobodna Evropa Gospodjo Trajkovic, mislite li da se ovo sadasnje nasilje na Kosovu moze zaustaviti ili ce ono i dalje eskalirati?

TRAJKOVIC: Sve ustvari zavisi od resenosti medjunarodne zajednice da ovo zaista tesko nasilje na Kosovu efikasno spreci. Od dana potpisivanja mirovnog sporazuma srpska zajednica na Kosovu i Metohiji dozivljava strahoviti egzodus. Preko 240.000 Srba je bukvalno proterano, 80 manastira i crkava je sruseno, preko 120.000 Srba je u jednom danu ostalo bez radnih mesta, gotovo svi gradovi su etnicki ocisceni osim sestine Kosovske Mitrovice. Srbi su proterani sa univerziteta, liseni su svih osnovnih prava - prava na zivot, prava na slobodu kretanja, prava na koriscenje svog, srpskog jezika. Srbi trenutno zive u cetiri vece enklave, okruzeni vrlo neprijateljski raspolozenim albanskim ekstremistima i teroristima. Kazem teroristima, jer svako ubijanje u ovom, kako ga nazivamo, mirnom vremenu mora se nazvati terorizmom. Ubijanje, paljenje, podmetanje mina zaista jesu teroristicki akti ciji je cilj da se Kosovo i Metohija etnicki ociste i stvori nezavisna drzava bez Srba. Iza ovoga sigurno stoje neki politicki lideri ili politicka grupacija i ja ocekujem da ce ih medjunarodna zajednica identifikovati i obracunati se sa njima.

MALJOKU: Ja precizno ne znam brojke koje iznosi gospodja Trajkovic o tome koliko je Srba zivelo na Kosovu i koliko ih proterano. Mislim da bismo svi mi trebalo da se ukljucimo u proces stabilizacije na Kosovu. Na Kosovu su sada prisutni UNMIK i KFOR. Oni su dosli ovde da bi nam pomogli u procesu stabilizacije. Ali oni ne mogu sami da stabilizuju ovaj region, ukoliko se svi mi ne ukljucimo u taj proces. Odnekud treba poceti. Ovde je vec pocela registracija biraca. Zavrшена je registracija politickih partija koje ce uestvovati na lokalnim izborima na Kosovu. Ja mislim da bi i Srbi trebalo da se ukljuce, da se registruju kao biraci, da se registruju njihove politicke partije i da izadju na izbore kako bismo stvorili vlast na Kosovu. Situaciju na Kosovu ne mogu smirivati samo Albanci ili samo Srbi.

Ako hocemo da Kosovo bude demokratska drzava svih gradjana, potrebno je da se u proces demokratizacije ukljuce svi gradjani Kosova, znaci i Srbi. Oni moraju uestvovati u svim strukturama vlasti od Privremenog administrativnog veka Kosova do lokalnog nivoa, a posle izbora i u lokalnoj vlasti.

RFI Gospodine Maljoku, da li su sadasnji napadi na Srbe deo plana da se oni proteraju sa Kosova, kao sto tvrde predstavnici Srba, ili je rec o pojedinacnim incidentima?

MALJOKU: Ja sam siguran da je rec o pojedinacnim incidentima. Pojedinci su iskoristili ovaj vakuum, ovo bezvlasce i bezakonje na Kosovu. Oni napadaju ne samo Srbe nego i pojedine Albance. Tu se ne radi ni o kakvom planu proterivanja Srba. Naprotiv, mi smatramo da svi zajedno treba da stvaramo normalno stanje na Kosovu kako bismo svi ziveli slobodno.

TRAJKOVIC: Gospodina Maljoku kaze da se radi o maloj grupi albanskih ekstremista, a ne o organizovanom proterivanju Srba. Ako je to tako, ja ocekujem da ce gospodin Maljoku uticati da se identifikuju pojedinci ili grupe koje vrse zlocine nad srpskom i ostalim zajednicama na Kosovu i Metohiji. Sto se tice zelje gospodina Maljokua da Kosovo bude demokratsko, ja mogu reci da demokratskog Kosova ne moze da bude bez povratka svih proteranih Srba i zato ocekujem da ce i on sam uestvovati u realizaciji povratka svih proteranih Srba na svoja imanja i u svoje kuce. Priprijetanjem da uestvuju u radu Privremenog administrativnog veka moje kolega iz Srpskog nacionalnog veka i ja ponudili smo ruku saradnje. Srbi ovde saradjuju pre svega sa medjunarodnom zajednicom. Gospodin Maljoku, kao bivsi pripadnik OVK, zna da je Vojsku Jugoslavije i insitucije drzave Jugoslavije proterao sa Kosova pre svega NATO, a ne nikakva Oslobojilacka vojska Kosova. Zbog toga Srbi traže, kao sto su to pre trazili i Albanci, da im medjunarodna zajednica obezbedi miran zivot na Kosovu. Medjunarodna zajednica moze nam pomoci da ostvarimo elementarna ljudska prava tako sto ce ekstremne grupacije kaznjavati ekonomski, socijalno, pa, ako hocete, i nekim vidom vojnog pritiska. Govoriti danas o izborima na Kosovu, to je za srpsku zajednicu zaista iluzorno. Moj put do kancelarija UNMIK-a u Pristini je nesto sto treba snimiti - ispred mene ide ogromna pratnja, a ja se vozim u blindiranim kolima. KFOR me prati i

unutar prostorija UNMIK-a, s obzirom da ni radnici UNMIK-a, koji su srpske nacionalnosti, nisu, na zalost, postedjeni teroristickih akata i ubijanja. Cak i kad idem u toalet, prate me snage KFOR-a. Mi jednostavno ne mozemo da se slobodno krecemo. Kako bih mogla da propagiram svoju partiju, svoja politicka ubedjenja, kako bi mogla da lobiram za svoje partijsko opredeljenje, ako ne smem da se krecem? Kako moj narod moze da glasa za mene, ako ne sme da se krece? Kako ja koja sam u jednom danu izgubila svoje radno mesto u Klinicko-bolnickom centru u Pristini, gde sam radila preko 17 godina, svoje studente koji su otisli sa Kosova i Metohije i svoju kucu u Pristini mogu u svom gradu slobodno glasati?

Da li nama treba farsa od izbora? Mislim da ne moze biti pravih demokratskih izbora sve dok Srbi zive, sto se kaze, s nozem pod grlom. A sto se tice registrovanja nasih partija, one su u skladu sa Rezolucijom 1244 registrovane na nivou na kojem ih priznaje Savet bezbednosti.

MALJOKU: Ko je koga na Kosovu proterivao, na koji nacin je otisla srpska vojska, to u ovom trenutku nije toliko bitno. Vazno je da su tu medjunarodne snage. Kad je rec o registraciji partija, glavni grad Kosova je Pristina, pa prema tome ovde treba da se registruju i srpske partije i ispune uslove koje je postavila medjunarodna zajednica, kao sto su to uradile sve druge partije na Kosovu. Kako ce se pak propagirati partijski programi, to treba resavati posle. Ja mislim da stvaranje vlasti na Kosovu treba odnekud poceti, a taj pocetak je registrovanje partija ovde na Kosovu i izlazak na izbore. Smatram da su izbori prvi korak ka stabilizaciji Kosova i stvaranju vlasti na Kosovu. Sto se tice gubitaka, o kojima govori gospodja Trajkovic, svi mi smo dosta izgubili u ovom ratu. Mi smo bili prinudjeni da se branimo, ali ja smatram da sve to sto se desilo treba da ostavimo iza sebe. U ovom trenutku treba da zajednicki stvaramo vlast na Kosovu i na lokalnom i na centralnom nivou, a kada to ucinimo, onda cemo analizirati ko je sta izgubio i kako.

Naravno da svi Srbi, koji ovde imaju kuce i imanja, treba da se vrate. U tome ce pomoci upravo ucestvovanje Srba i srpskih pratija u lokalnoj vlasti na Kosovu. Svi zajednicki treba da radimo na stvaranju uslova za povratak svih na svoje. Nijedna albanska partija na Kosovu nema u svom programu sprecavanje povratka bilo kome. Ali moramo zajednicki stvarati uslove da se svi koji su proterani vrate. RFI Gospodine Maljoku, kako stvoriti uslove za povratak Srba?

MALJOKU: Moramo prvo izgraditi institucije vlasti na Kosovu. Svi gradjani se osecaju nesigurnim na Kosovu, ne samo Srbi. Mi ovde jos uvek nemamo sudske organe, nemamo lokalnu vlast, nemamo policiju, osim onih 1200 do 1300 policajaca koji su zavrшили tecaj u Vucitrnu.

Moramo, dakle, formirati institucije vlasti i tako stvoriti uslove da se svi gradjani na Kosovu osecaju sigurno. U taj proces izgradnje institucija vlasti trebalo bi da se ukljuce svi gradjani Kosova, znaci i Srbi, i da preuzmu ovlascenja, ali i odgovornost za sigurnost na Kosovu.

TRAJKOVIC: Zaista mi uliva optimizam kada jedan bivši borac OVK, kao sto je gospodin Maljoku, razmislja o Srbima na ovaj nacin i meni je drago sto to cujem. Ja mislim da se bezbednosna situacija na Kosovu moze popraviti ako se Albanci budu ponasali tolerantno prema Srbima, sto je uostalom i njihova obaveza prema medjunarodnoj zajednici. Mi vrlo dobro znamo da je Severnoatlantska alijansa bombardovala Srbiju i rusila nase gradove u kojima je ginulo civilno srpsko stanovnistvo da bi albanska zajednica danas mogla ovde da zivi i da bi se mogli vratiti svi oni koji su bili proterani sa Kosova i Metohije. Ja mislim da bi Albanci iz zahvalnosti prema medjunarodnoj zajednici trebalo da se ponasaju korektno prema Srbima, jer je medjunarodna zajednica, kazem to jos jedanput, radi njih ubijala i rusila i nije red da dobijenu slobodu albanski ekstremisti sada koriste da bi ubijali i proterivali Srbe. Za pocetak bi bilo dovoljno samo to da se albanska i srpska zajednica medjusobno ne ubijaju, a vreme ce uciniti da se smanje sadasnja mrznja i jaz izmedju nas, da zacele mnoge rane i jedne i druge zajednice i da ponovo dodje do nekih zdravijih odnosa. Gospodin Maljoku je rekao da je ovo bio rat u kome su se oni branili. Ja mislim da je to bio rat u kome se jugoslovenska vojska borila sa OVK, to jest sa separatistickim pokretom. To je bio sukob legalnih organa drzave Jugoslavije i separatisticke Oslobodilacke vojske Kosova. I jedni i drugi su se borili za postizanje politickog cilja. Vojska Jugoslavije je upotrebljavala silu da bi sprecila odvajanje Kosova. Oslobodilacka vojska Kosova je isto tako ubijala da bi postigla svoj politicki cilj. Nazlost, pojedini njeni pripadnici i danas ubijaju Srbe s ciljem da ih proteraju i da etnicki ociste ovu sredinu. Zato mislim da je besmisleno govoriti o izborima u ovom vremenu nasilja nad srpskim stanovnistvom. Evo, jucer je ubijen jedan gradjanin koji je prolazio kroz Kosovo Polje. Za poslednja dva meseca 24 Srbina su ubijena. Zapaljeno je nekoliko desetina kuca. Ja bih zelela da gospodin Maljoku pomogne da se ljudi kojima je nekada komandovao sada aktivno ukljuce u identifikaciju ubica kako srpskog stanovnistva, tako i mnogih Albanaca koji pripadaju umerenijoj struji.

MALJOKU: Ja ne bih volio da govorim o ratu na Kosovu. Za napade NATO snaga na Srbiju sigurno nisu krivi Albanci nego srpska vlast i srpska politika od koje treba da se distanciraju i Srbi sa Kosova. Ja bih zeleo da ovaj rat sto pre zaboravim. On je bio jako tezak za Srbe, ali jos tezi za Albance. Normalno je da stvaranje medjusobnog poverenja iziskuje veliki napor i zalaganje svih strana, svih politickih partija.

Sto se tice zelje gospodje Trajkovic da ja pomognem da se ljudi kojima sam nekada komandovao aktivno ukljuce u identifikaciju ubica, ja bih joj porucio da je preventivno potrebno zajednicki stvarati institucije vlasti, sudstvo i policiju koji ce na institucionalan nacin da sprecaju sve incidente na Kosovu, ne samo kad su u pitanju Srbi, nego i svi gradjani Kosova. Mi moramo zajednicki resavati probleme i moramo se okrenuti buducnosti. Sto se tice ekscesa na Kosovu, zelio bih reci da je isto tako moguće da su ti ekscesi inscenirani od strane vladajućeg rezima u Beogradu i da ih on koristi u svojoj propagandi koja mu pomaze da se odrzi na vlasti. Jos jednom ponavljam, Albanci nisu krivi za to sto je NATO pakt napao Srbiju, mislim da je najvaznije da se Srbi u Srbiji suoce sa istinom, da shvate da nisu u srednjem veku, da svi mi na Balkanu moramo da budemo dobri susedi i da svi zajedno treba da se okrenemo buducnosti. Buducnost mozemo i moramo stvarati samo zajednickim zalaganjem, a ne da idemo paralelnim putevima.

RFI Gospodjo Trajkovic, gospodin Maljoku kaze da se treba okrenuti buducnosti i da je to sada glavni zadatak. Slazete li se s tim?

TRAJKOVIC: Da, svakako. Medjutim, na Kosovu se desilo mnogo zlocina. Gospodin Maljoku kaze da nece da govori o ratu, ali moramo da govorimo o zlocincima. Nas patrijarh je kazao: "Bolje da budem mrtav covek, nego ziv zlocinac". Moram da vam kazem da je na Kosovu previse civilnih zrtava i sa jedne i sa druge strane. Ljudi koji su cinili zlocine moraju da odgovaraju. Moraju da odgovaraju bez obzira na nacionalnu pripadnost. I jedna i druga zajednica mora da pomogne da se zlocinci razotkriju, sve materijale koje poseduju o pocinocima zlocina moraju prikazati javnosti. Zlocinci moraju da odgovaraju ne zbog proslosti, nego radi nase zajednicke buducnosti. Srpsko nacionalno vece poseduje ogroman materijal koji dokazuje da je preko 200 pripadnika OVK, koje smo identifikovali, cinilo zlocine nad Srbima i pre pocetka bombardovanja i u toku bombardovanja i u ovom posleratnom, mirnodopskom periodu kada je ubijeno 936 Srba, a 1.200 kidnapovano i odvedeno u nepoznatom pravcu. Ne znamo da li su ti ljudi ubijeni ili se nalaze u privatnim zatvorima i logorima. Mi smo tu dokumentaciju predali ljudima i institucijama koje se bave krsenjem ljudskih prava. Trenutno smo u razgovorima sa gospodjom Del Ponte. Mi mislimo da oni koji su pocinili zlocine nemaju prava da nam nude demokratska resenja, a posebno ne perspektivu zajednickog zivota na ovim prostorima.

RFI Gospodjo Trajkovic, vi ste rekli da svi oni koji su pocinili zlocine na Kosovu treba da odgovaraju. Haski sud je za sada optuzio Slobodana Milosevica i nekoliko najvisih jugoslovenskih i srpskih funkcionera. Smatrate li da oni treba da idu u Hag?

TRAJKOVIC: Apsolutno. Ako se dokaze krivica, zasto da ne? Ako imaju argumente da nisu ubijali, ja racunam da ce ih sud osloboditi. Od kazne za zlocin ili za podsticanje na zlocin ne bi trebalo da bude zasticen niko, pa cak ni oni ljudi koji sede pored mene u UNMIK-ovoj administraciji. Niko ko je uestvovao u zlocinu ne treba da bude postedjen.

MALJOKU: Svi koji su pocinili zlocine na Kosovu treba da idu u Hag. Zbog toga je Haski sud i formiran. Ja se nadam da niko ko je odgovoran za zlocine nece moci da izbegne ruku pravde. Mislim da je i gospodja Del Ponte posetila Kosovo upravo zbog toga da ispita stvari na licu mesta. Stvarno mi je drago sto gospodja Trajkovic ima takvo misljenje o Haskom tribunalu. Trebalo bi da Haski tribunal bude priznat i u Srbiji i da svi koji su uestvovali u ratnim zlocinima odgovaraju pred tim sudom. Treba da stvaramo sudove i ovde na Kosovu kako bismo obezbedili da niko ko prekrši zakon ne izbegne kaznu. Medjutim, zakone moramo stvarati zajedno, moramo graditi Kosovo kao drzavu koja ce biti demokratska i u kojoj ce svi mirno ziveti.

RFI Kad je rec o zlocinima, sada imamo situaciju da Albanci prikupljaju evidenciju o srpskim zlocinima, a da Srbi prikupljaju evidenciju o zlocinima Albanaca. Cini mi se da ce situacija na Kosovu postati normalna onda kada Srbi budu prikupljali evidenciju o srpskim zlocinima, a Albanci o albanskim. Sada, medjutim, svako osudjuje zlocine one druge strane.

MALJOKU: Sada je to tako, medjutim mislim da cemo nakon izgradnje zajednicke vlasti, u kojoj ce biti i predstavnici Srba i predstavnici Albanaca, zajednicki poceti prikupljati podatke o svim zlocinima. Prvo treba izgraditi zajednicku vlast, a onda cemo vremenom doci i u takvu situaciju da ce Srbi prikupljati podatke o srpskim zlocinima, a Albanci o albanskim. Evo, danas u Hrvatskoj vec imamo situaciju da Hrvati prave evidenciju o zlocinima koje su sami pocinili. Medjutim, mi moramo krenuti s nulte tacke na kojoj se sada nalaze odnosi izmedju Albanaca, Srba i drugih zajednica na Kosovu. Mi moramo da krenemo napred. Da bi se to ucinilo potrebni su hrabri ljudi, i Srbi i Albanci, ljudi koji ce stvari pokrenuti sa nulte tacke.

TRAJKOVIC: Slusam gospodina Maljokua i ne mogu da se otmem zelji a da ga ne priupitam cime je ratovao kao komandant OVK. Da li je pucao bombonama ili mecima? Ili, pak, uopste nije pucao nego ga je NATO doveo na Kosovo i proglasio ga komadantom OVK. Sve vreme ovog razgovora gospodin Maljoku govori o institucijama na Kosovu, ja sam kao predstavnik srpske zajednice usla u institucije Kosova sa zeljom da zajedno sa predstavnicima albanske zajednice udjem u institucije Srbije i Jugoslavije. Jer, znate, ukoliko ne bi bilo tako, pokazalo bi se da se Albanci na Kosovu nisu borili za

ljudska prava, vec za odvajanje teritorije, a resavanje ljudskih prava odvajanjem dela bilo cije teritorije zaista nije u skladu sa principima medjunarodnih odnosa i medjunarodnog prava.

MALJOKU: Gospodja Trajkovic pita na na koji nacin sam ja kao komadant OVK ratovao. Ja sam onaj Maljoku koga je srpska propaganda proglasila mrtvim, ako se secate, saopsteno je da sam ja ubijen 23. aprila 1998 godine. Inace, ja sam u redovima Oslobojilacke vojske Kosova od pocetka rata na Kosovu, nisam pucao bombonama nego mecima, ali pridrzavajući se svih konvencija kojima su me ucili u vojnim akademijama. Ja sam bio i ranjen Juniku 25. jula 1998. godine. Kao sto vidite, na svu sreću nisam mrtav kakvim su me proglasili, ziv sam i predsednik sam Partije liberalnog centra. Cilj moje partije je da dogovorom, podvlacim, dogovorom zajednicki gradimo Kosovo kao samostalnu drzavu, koja ce biti integrisana u demokratski svet i Evropu, i ja se nadam da cu to i doziveti, kao sto sam doziveo i slobodu Kosova, mada jos nemamo zakone i institucije, sto mi jako smeta, i meni i svima drugima.

TRAJKOVIC: Gospodine Karabeg, mislim da je vas izbor da spojite mene i gospodina Maljokua u ovom razgovoru jako los. Kao sto je i sam priznao, gospodin Maljoku nije pucao bombonama, nego mecima i ubijao je Srbe, a ja sam lekar koji se celog zivota trudio da pomogne ljudima da sto duze zive, koji je operisao na stotine Albanaca po Kosovu i Metohiji. I pored velike nesrece koju trenutno dozivljava moj narod i ja kao pripadnik tog naroda, ja sam ponosna na to sto sam kao lekar usla u hiljade albanskih kuca. I dan danas, kada bih bila u situaciji da pomognem bilo kom Albancu, ja bih to ucinila. Ja cu jos jednom ponoviti ono nacelo koje je izgovorio patrijarh Pavle: "Bolje da budem mrtav covek, nego ziv zlocinac."

MALJOKU: Ja se slazem s nacelom da je bolje biti mrtav covek nego ziv zlocinac. Svaki covek koji je pocinio zlocin, bilo da je nosio uniformu, bilo da je bio civil ili lekar, a bilo je mnogo lekara koji su cinili zlocine, treba da odgovora pred sudom. Moramo stvoriti institucije koje ce onima koji su pocinili zlocine onemoguciti da se slobodno setaju.

RFI Gospodjo Trajkovic, mislite li vi da ce Kosovo u skorij buducnosti biti etnicki cisto ili ce ipak ostati multietnicka sredina, kakva je bila u proslosti?

TRAJKOVIC: 100.000 Srba koji su ostali na Kosovu i Metohiji zaista ne misli da se seli. Oni albanski ekstremisti i teroristi koji svakodnevno ubijaju Srbe morace poubijati i ove preostale ako zele da ih ociste sa ovih prostora. Kazem jos jedanput, grupa od 100.000 Srba je spremna da ovde ostane. Medjunarodna zajednica ima obavezu, ja mislim da ce ona tu obavezu i ispuniti, da ucini sve da Srbi na Kosovu i Metohiji uzivaju sva ona prava koja im pripadaju na osnovu Deklaracije o ljudskim pravima koja je prihvacena svugde u svetu. Ja se nadam i verujem - da ne verujem ne bih bila ovde na Kosovu i Metohiji - da ce Kosovo biti multietnicko kao sto je multietnicka i Srbija, kao sto je multietnicka i Jugoslavija. Inace, ja ne znam da je gospodin Maljoku bio proglasen mrtvim. Drago mi je, gospodine Maljoku, da ste zivi, bez obzira da li ste ili niste ubijali Srbe, da li cete ili necete odgovarati za te zlocine. Gospodin Maljoku je rekao da je zavrrio vojnu akademiju. Kada bih mu sada ponudila da zajedno sa generalom Pavkovicem pravi zajednicku vojsku, zanimalo bi me kakav bi bio njegov odgovor.

Najverovatnije bi kazao: "General Pavkovic je ubijao moj narod", na sta bih ja rekla: "Zasto bih ja onda sa gospodinom Maljokuom gradila buducnost Kosova, s obzirom da kaze da nije pucao bombonama".

MALJOKU: Koliko ja znam, Haski tribunal ima nekog posla sa generalom Pavkovicem. Ja sam spreman da gradim i vojsku i drzavu sa svakim Srbinom koji nije pod istragom zbog ratnih zlocina - a zna se sta se smatra ratnim zlocinom - znaci, sa svim Srbima sa Kosova koji zele da grade zajednicku policiju i vojsku buduceg Kosova, vojsku drzave Kosovo. Normalno bi bilo da se Srbi koji zive na Kosovu, a koji nisu ratni zlocinci, ukljuce u strukture vlasti na Kosovu i ja sam spreman da sa njima gradim i vojsku i policiju Kosova.

VLADIKA ARTEMIJE je uveren da se Srbi na Kosovo ne mogu vratiti silom i da buducnost juzne pokrajine direktno zavisi od brzine demokratizacije centralne Srbije

Kosovo se spasava u Beogradu

autor: Dragan Novakovic

Prica o povratku srpske vojske i policije na Kosovo, obicna je manipulacija rezima koji vec godinu dana o tome govori i tako uliva laznu nadu prognanim Srbima. Ta prica o povratku gospodina Pavkovic na belom tenku i prognanih Srba za njim, nema apsolutno nikakvo utemeljenje u stvarnosti i bojim se da se, ako na to budemo cekali, na Kosovo nikada necemo vratiti, istice u intervjuu za "Blic Nenjs" episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic).

Kakva je, po vama, buducnost Kosova?

- Prema Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti UN, Kosovo je teritorijalni deo SRJ, dakle i Srbije, ali o buducem statusu Kosova se jos ne govori i taj problem se ne resava. To, po mom misljenju, iskljucivo zavisi od razvoja dogadjaja u centralnoj Srbiji, u Beogradu. Dodje li do promene rezima i demokratizacije u Srbiji, onda je moguće da Kosovo zaista ostane integralni deo Srbije i SRJ, ali ako se to ne desi u dogledno vreme, Kosovo moze krenuti prema Evropi - preko Albanije. To bi znacilo konacni gubitak Kosova.

Da li se o tome razgovaralo prilikom nedavnog boravka delegacije SNV u Njujorku i Vasingtonu?

- Delegacija Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije boravila je u Njujorku da bi prisustvovala sednici SB UN, na kojoj se razgovaralo o Rezoluciji 1244 i rezultatima postignutim na terenu. Poseta je organizovana u pravo vreme i na pravom mestu, jer smo uspeli da pokazemo i drugu stranu medalje zvane Kosovo, u odnosu na onu sliku koju je u svom izveštaju predstavio gospodin Kusner. Pre sednice, nasa delegacija je imala kontakte sa ambasadorima zemalja članica SB, kojima smo izneli cinjenicno stanje, narocito o novom talasu nasilja, o sistematskom i organizovanom terorizmu nad srpskim stanovnistvom i nealbanskim zivljem na Kosovu. Posle toga je nasoj delegaciji, mimo obicaja, bilo dozvoljeno da prisustvuje sednici SB UN. Tako smo imali priliku da cujemo, ne samo taj nesrečni izveštaj Bernara Kusnera, već i izlaganja članova SB, tako da smo se mogli uveriti da su svi govornici posebno naglasavali ono što su neposredno pre toga od nas saznali. Jedino ambasador Malezije i Ricard Holbruk nisu pominjali tu temu.

Ricard Holbruk, kako saznajemo, nije bio odusevljen prisustvom delegacije SNV na sednici SB?

- Gospodin Holbruk je, prilikom svog izlaganja, izrazio nezadovoljstvo i neslaganje sa prisustvom nase delegacije zbog toga što, kako je rekao, nije bila prisutna i "druga strana", čak je i javno prozvao generalnog sekretara Kofija Anana zbog toga. Odmah posle njegovog govora, gospodin Anan je ustao sa svog mesta, prisao nasoj delegaciji, sa svima se pozdravio i pozeleo nam dobrodoslicu. Posle toga je Holbruk napustio salu. Da li je to bilo demonstrativno ili ne, ne znam, ali to su cinjenice.

Kakav je bio vas status za vreme boravka u Njujorku?

- Bili smo primljeni kao gosti. Tu su jos bila i dvojica predstavnika Crne Gore, nezavisno od nas, kao i predstavnik SRJ, ambasador Vladislav Jovanovic. On je prisao i pozdravio se sa nama pre sednice, ali se posle toga nismo videli.

Da li smatrate taj boravak uspesnim?

- Sam cin prisustva nase delegacije sednici i uspostavljanje komunikacije sa članovima Saveta bezbednosti veliki je uspeh, jer da nas nije bilo tamo, problem Srba na Kosovu ne bi bio ni pomenut, a ovako je, ipak, stavljen u centar paznje sire javnosti.

Kako je protekao boravak u Stejt departmentu?

- Americka administracija je pokazala veliko interesovanje za probleme srpske zajednice na Kosovu. U Stejt departmentu smo se sastali sa drzavnim sekretarom Medlin Olbrajt i njenim saradnicima Strobom Talbotom, Kristoferom Hilom i Dzimom O'Brajanom, novim specijalnim izaslanikom za Balkan. U tim razgovorima drzali smo se teksta koji smo podneli i u Savetu bezbednosti sa nasih sedam zahteva i ocekivanja. To je ono što treba uciniti da bi se situacija promenila nabolje, da bi srpska zajednica dobila neku mogucnost opstanka, kao i stvaranje ambijenta za povratak prognanih Srba i drugih nealbanskih stanovnika Kosova. Mislim da je nasa poseta bila od veoma velikog znacaja i da je otvorila nove nade i nove vidike za resavanje kosovskog problema.

Da li ste dobili neka obećanja i garancije od Amerikanaca?

- U Stejt departmentu smo analizirali sve zahteve koje smo podneli, a nasi sagovornici su izrazili spremnost da se poboljsa bezbednost Srba na Kosovu, da se radi na stvaranju lokalne samouprave u srpskim enklavama, da Srbi budu vise zastupljeni u kosovskoj policiji tamo gde zive, da se stvore posebne, antiteroristicke jedinice koje bi pomogle Kforu i Unmiku u poslovima bezbednosti... Mnogo toga nam je i obećano i već se na tome uveliko radi - predstavnici americke administracije su ovih dana stigli u Pristinu i nadam se da ćemo uskoro razraditi detalje.

Da li ste u SAD razgovarali o buducem statusu Kosova?

- Ne. Mi ne vodimo nikakve razgovore o pitanju statusa, jer u resavanje tog problema, pored medjunarodne zajednice, mora da bude ukljucena drzava Srbija i SRJ.

Iz Amerike je stigla informacije da je Holbruk predlozio da se, po odlasku Slobodana Milosevica sa vlasti, odrzi konferencija o Kosovu - "mini- Dejton"...

- Nije bilo govora o tome. To je pitanje statusa i stvar Srbije i SRJ.

U vreme boravka u SAD, srpski rezim je pojaćao napade na predstavnike Srba sa Kosova. U čemu je sustina tog sukoba?

- Mi nismo u sukobu ni sa kim, to je stvar onih koji napadaju a koji su, u stvari, i odgovorni za sve ono što se desilo i što se danas desava na Kosovu. Prosto nemam nikakve zelje da komentarisem te napade; niti ih pratim, niti im pridajem bilo kakav znacaj. Trudim se da cinim ono što mi je duznost ciniti i po savesti i po osećanju i po brizi za to malo naseg naroda što je ostalo na Kosovu, kao i da radim na povratku onih koji su sa Kosova prognani.

Nedavno je i Sveti arhijerejski sabor SPC stao iza vas?

- Na Kosovu, ali i u nasoj javnosti uopste, vladalo je misljenje da je ono što radim moja licna stvar i da me, eventualno, podrzava Njegova svetost patrijarh srpski gospodin Pavle... Medjutim, na ovogodisnjem zasedanju Sabora, razvoj dogadjaja je pokazao upravo suprotno, jer je osnovan i saborski odbor za Kosovo i Metohiju sa Njegovom svetoscju patrijarhom Pavlom na celu. Na taj nacin je

ono sto ja radim na Kosovu i za Kosovo dobilo podrsku cele SPC i svih arhijereja, a samim tim i onog dela srpskog naroda koji su vernici.

Ima li nade za povratak Srba na Kosovo?

- Mora da ima nade. Kosova se Srbi nikada ne mogu i ne smeju odreci, jer je to kolvka srpske duhovnosti, srpske kulture, srpske drzavnosti, tamo su nase najvece svetinje. Ako ne bude Srba na Kosovu, onda se u pitanje dovodi cela nasa kulturna i duhovna bastina. Ali, ne zavisi sve od nas, vec i od citavog sklopa dogadjaja i bezbednosne situacije na Kosovu, jer ne mozete nekoga vratiti a da ne mozete da mu garantujete cak ni da li ce u narednih dan-dva ostati ziv. Time se sama ideja o povratku Srba kompromituje.

Kako komentarisete zaostavanje odnosa kosovskih Srba i pripadnika medjunarodnih snaga?

- Na Kosovu je veoma jaka propaganda iz Beograda. Pod kontrolom rezima je sedam ili osam radio-stanica, televizija, novine, i na sve nacine nas napadaju i unose veliku smutnju i razdor medju Srbe na Kosovu. Imamo utisak da sto je Srbima na Kosovu gore, to je za rezim u Beogradu bolje. Svi ovi sukobi sa medjunarodnom zajednicom u Kosovskoj Mitrovici, Stimlju, Gracanici, nikako ne mirisu na dobro. Ocekivali smo da ce se sukobiti albanski ekstremisti i vojnici Kfora, ali toga nema. Iluzorno je i veoma nerealno ocekivati da Srbi mogu bilo sta vise silom na Kosovu postici. Opstati mozemo samo uz pomoc diplomatije i mudrosti. Svaka primena sile samo vodi istrebljenju Srba na Kosovu. A bojim se da je to politika rezima u Beogradu.

Delegacija Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije, u ime zastite srpske zajednice, od Saveta bezbednosti UN zahtevala je sledece: autonomiju Kosova i Metohije u okviru granica Srbije i SRJ, uz striktnu primenu Rezolucije 1244, samoupravu za podrucja i enklave sa srpskom vecinom, zastitu svetinja SPC i ostvarenje verske i kulturne jednakosti, pravosudnu autonomiju u samoupravnim podrucjima sa sudijama i porotnicima iz lokalnih zajednica, ukljucenje veceg broja Srba u bezbednosni sistem Kosova, formiranje posebnih antiteroristickih jedinica koje bi se, u saradnji sa Kforom, borile protiv terorizma u pokrajini i odredivanje jasnih rokova kao i formiranje posebne komisije koju bi cinili srpski eksperti i eksperti Unmika, koji bi raspravljali o modalitetima samouprave.

Za vreme vasesg boravka u SAD, pojavila se informacija da ste, kao ustupak, dobili garancije da bi na popisu stanovnistva Kosova mogli da ucestvuju svi Srbi prognani od Drugog svetskog rata, kao i njihovi potomci. Da li je to tacno?

- Nema razgovora o popisu i o izborima sve dok se na Kosmet ne vrata prognani Srbi. Danas tamo nema ko da se popise - svega trecina Srba, koji su ziveli na Kosmetu do marta prosle godine, tamo je i ostala, dok se dve trecine nalaze rasute po Srbiji i Crnoj Gori. Jasno nam je da takav nas stav nece spreciti medjunarodnu zajednicu da sprovede popis i izbore, ali to ce morati da cini bez nas.

"Podsetio bih vase citaoce na proslavu Vidovdana pre 11 godina, kada se na Gazimestanu okupilo vise od milion ljudi, kao i na obelezavanje Vidovdana prosle godine, kada se na Gazimestanu, oko svoga patrijarha, okupilo dvadesetak Srba, a sve nas je cuvalo stotinak pripadnika Kfora. Ove godine ce na Gazimestanu takodje biti Njegova svetost patrijarh Pavle, a pitanje je koliko ce Srba tamo moci da bude. U svakom slucaju, zeleo bih da porucim da je Vidovdan orijentir svakoga Srbina, da se bez Vidovdana, bez kosovskog jevandjelja, a to je opredeljenje za carstvo nebesko, za vecne ideale, krst casni i slobodu zlatnu, da bez tih ideala niti ce biti Srbije, niti ce biti Srba. Zato, ma gde da zivimo i ma sta da smo, uvek moramo imati pred ocima te vrednosti i kosovske ideale za koje su nasi preci bili spremni i da zive i da umru", porucuje vladika Artemije.

NIN NA LICU MESTA - KOSOVO I METOHIJA

Vidovdanska prasina

Dolazak Patrijarha Srpskog gospodina Pavla podsetio je jos jednom Srbe da su na Kosovu i Metohiji izgubili, gotovo, sva prava.

Patrijarh srpski gospodin Pavle doziveo je neprijatnost pre nego sto je 27. juna cestito zagazio na Kosovo. Skoti, inace pripadnici britanskog kontigenta KFOR-a, na punktu kod Merdara zahtevali su da pretresu srpskog patrijarha. To bi i ucinili da im episkop bivsi zahumsko-hercegovacki nije podviknuo. Vojnici KFOR-a trazili su da im patrijarh pokaze diplomatski pasos ako misli da bez pretresa udje na Kosovo i Metohiju. Vladika Atanasije je, kazu oni koji su prisustvovali incidentu, iz levog dzepa na mantiji izvadio panagiju i punih pluca uzviknuo: "Ovo je nas pasos!" Skoti su psovali vladiku, ali srpskog patrijarha gospodina Pavla nisu pretresli.

"Sramota je sta je duhovni poglavar doziveo na Kosovu, u svojoj zemlji, gde je sa narodom ziveo vise od trideseticetiri godine", kaze jerodjakon Vasilije Delic.

Dolazak patrijarha Pavla podsetio je jos jednom preostale Srbe da su na Kosovu i Metohiji izgubili, gotovo, sva prava. Ono o cemu obicni Srbi na Kosovu, ovih dana, jos mogu da odlucuju jeste ko ce, recimo, biti Kosovka devojka 2000. godine. Medjutim, i ovakva, naizgled, bezazlena kulturna manifestacija zlouporebljena je u politicke svrhe. Nekoliko dana posto je u Gracanici izabrana Kosovka

devojka 2000. godine u Kosovskoj Mitrovici izabrana je jos jedna lepotica koja, verovatno, nece imati priliku da se kandiduje za "Mis Jugoslavije".

Otimanje o junake

"Vidovdanskom pesnickom pricescu" pored nekoliko stotina Gracanicana prisustvovali su srpski patrijarh, vladika rasko-prizenski Artemije, vladika Atanasije i vladika vranjski Pahomije, kao i predstavnici Srpske nacionalne skupstine Kosovskog okruga i Komiteta savezne vlade za saradnju sa medjunarodnom misijom na Kosovu i Metohiji.

Iako su se posle godinu dana na istom mestu, mozda, po prvi put skoro svi predstavnici Srba nasli na jednom mestu to, nazalost, nije bio znak da su Srbi, konacno, usaglasili, svoje stavove i formirali zajednicku politicku "platformu" koja bi njihovo delovanje i uticaj na medjunarodnu zajednicu ucinila efikasnijim. Naprotiv, pokazalo se da su razlike tako duboke da je Slobodan Ilic, predsednik Srpske nacionalne skupstine Kosovskog okruga smatrao da ne treba "zajedno sa mantijasima" ici za Vidovdan na Gazimestan.

"Ali to su i nasi junaci. Sta nas briga za njih. Nase je pravo da i mi na Gazimestan odnesemo nase cvece", rekao je Todorovic koga je podrzao i dr Miroslav Mica Popovic, direktor Doma zdravlja u Gracanici.

Isprekidana linija

Za neke Srbe koji su za Vidovdan bili na Gazimestanu, gde je sluzen parastos kosovskim junacima izginulim 1389. godine i onima koji su stradali u poslednjim kosovskim dogadjanjima, bio je to prvi izlazak iz Pristine nakon godinu dana. Sa nekima od njih 150 koji su ostali da zive u Pristini novinar NIN-a razgovarao je 29. juna. Izlazeci iz blindiranog dzipa UN, kome, kako vojnici KFOR-a rekose, ni mine nista ne mogu, novinar je ugledao na asfaltu isprekidanu belu liniju koja je delila na pola uzani put izmedju zgrada. Po pobodenom kolju, crvenim plasticnim trakama i "bunkerima" nacinjenim od vreca punih zemlje i peska bilo je lako prepoznati ulaze "Ulpijane", zgrade u kojoj zivi oko 150 Srba. Mantija protosindjela Save Janjica izaziva nevericu albanskih komsija koji su motrili svaki pokret s one strane isprekidane linije. Engleski vojnici KFOR-a bili su zaista nervozni kada je novinar uperio fotoaparatus ka prozorima susedne zgrade, popularno nazvane "Drenica".

"Ni kad se igramo ne smemo da predjemo onu liniju, a kad nas vojnici ne paze onda nas gadjaju. Mene su jednom pogodili kamenom, ali malim, u rame, ali sam imala modricu", kaze devetogodisnja Milijana Jokic, koja kao i ostala deca oklopnim kolima ide u skolu u Laplje Selo.

Odrasli su se umorili od straha, praznih prica nemastine. Upitan cemu se nada Dobrotin Gavrilovic kaze: "Svi mi cekamo nadu. U Srbiju necu da idem jer je tamo sirotinja, a cujem da nas ni tamo ne primaju lepo. Kazu za nas da smo Siptari", i dodaje da ni zbog svoje troje dece Jelene (11), Milivoja (10) i Ivane (6) nece promeniti odluku iako je nedavno trinestogodisnja Katarina Savic prebijena.

"Presreli su je dva momka i devojka - Siptari. Devojka joj je lupila samar, onako iz cista mira. Kaca joj je uhvatila ruku i rekla kako ne sme da je bije iako je Srpce. Momak od te devojke nokautirao je Kacu, a onda je onaj drugi uzeo poveci kamen i dok je lezala na zemlji udario je", kaze Konstantin Filipovic koji je Katarinu posetio u ruskoj bolnici u Kosovu Polju i dodaje: "Oni su otisli u Srbiju posle toga".

Iako je KFOR naredio Albancima, koji imaju radnje u blizini, da moraju Srbima da prodaju osnovne namirnice i higijenska sredstva oni to ne cine. Delom iz patriotizma, ali vise iz straha od svojih sunarodnika.

"Kad bi se proculu da nam je neko pomogao, odmah bu mu bacilli bombu u radnju", kaze Jelisaveta Jovanovic i dodaje: "Maltene svakog dana, po nekoliko sati, samo mi Srbi nemamo vodu ili struju, a telefoni odavno ne rade. Iz ADRE nam donesu svezeg povrca i malo voca za decu inace jedemo ono sto nam daju humanitarci, a cesto pola toga bacimo, jer je ukvareno. Jedino za ove Engleze, vojnike, ne mogu da kazem nista lose. Hoce i da poslusaju, odu u prodavicu za nas, nekad nam i plate. Stvarno nas cuvaju kao da su nasa vojska."

Zatvaranje kruga

Za Vidovdan nikog od Srba iz Prizrena nije bilo na Gazimestanu, osim oca Mirona Kosaca. Neki od tih, desetak, Srba koji su ostali u prizrenskoj Bogosloviji verovali su, mogli su se, kao Radmila Drekovic, zakleti da ce se do Vidovdana general-pukovnik Nebojsa Pavkovic vratiti na Kosovo i Metohiju i da ce Slobodan Milosevic, predsednik SR Jugoslavije, ove godine na Gazimestanu odrzati govor kao 1989. godine. Medjutim, iako se to nije dogodilo Radmila se nije dala smesti, jednostavno je rekla: "Videces doci ce oni dogodine".

Koliko je situacija u prizrenskoj Bogosloviji teska najbolje govori cinjenica da vladika Artemije, ovih dana, mora doneti jos jednu tesku odluku - sta mu je ciniti sa Srbima i Bogoslovijom. U istoj zgradi sa Srbima zive Romi i Albanci koji se plase da bi ih njihove komsije i sunarodnici mogli ubiti.

"Sa predstavnicima medjunarodne zajednice moracemo da nadjemo smestaj za te ljude, i vrlo je verovatno da cemo Nemcima dati da se staraju o zgradi, jer je to jedini nacin da sacuvamo Bogosloviju, kaze vladika Artemije i dodaje da se ne moze dozvoliti Romima i Albancima da potpuno uniste

Bogosloviju u Prizrenu. "Umesto da cuvaju to, svoje, jedino utociste oni su ga gotovo demolirali".

Usamljena starica

Moze se reci da Srbima, poslednjih nedelja, KFOR dodatno komplikuje zivot. Sada im je prakticno nemoguće da se krecu po Kosovu i Metohiji jer je KFOR smanjio broj pratnji, tako da je cak i novinar imao problem da stigne od Gracanice do nekadasnje zgrade vlade u kojoj KFOR sada izdaje akreditacije, bez koje ne moze dobiti ni pratnju da se vrati, a kamoli otici, recimo, u Klecku i licno se uveriti da li je KFOR zaista unistio sva cetiri skladista oruzja, municije i eksploziva tzv. Oslobodilacke vojske Kosova. Svako putovanje bez pratnje za Srbe predstavlja opasnost po zivot i zato se mnogi, bez velike nuzde, ne krecu.

Nedavno je otac Nektarije Vorgucic, iz manastira Sveti Arhangele kod Prizrena, bio u Gornjoj mahali na kraju Sredacke zupe gde je upoznao osamdesetogodisnju Nataliju Milosavljevic koja vise od godinu dana zivi, gotovo, potpuno sama.

Jednom nedeljno Nataliju obilazi komsija Torbes, koji radi u humanitarnoj organizaciji i donosi joj hranu. "Baka Natalija kaze da joj jedna konzerva pastete potraje i po cetiri dana. Pitao sam je da li joj je tesko sto je tako dugo sama, rekla mi je da joj nedostaju unuci i da se rastuzi kada sidje dole u selo i vidi da su sve kuce popaljene", kaze otac Nektarije i dodaje da je nemacki pripadnik KFOR-a, koji ga je pratio, Nataliji poklonio radio. "Bio je dirnut njenom nesrecom i zeleo je da ucini nesto kako bi se osecala manje usamljenom. Poklonio je baka Nataliji radio na navijanje."

Lidija Kujundzic

Sva autorska prava

zadrzava NIN d.o.o. i autor

Kosovo i Metohija IZ DANA U DAN

27 juni 2000

Bivsi glavni tuzilac Haskog tribunala Luiz Arbur ocenila je da eventualna sudjenja vodjama zvanicno raspustene OVK treba da se odrze pred lokalnim sudovima na Kosovu.

Haski tribunal istrazuje tvrdnje o zlocinima nad Srbima na Kosovu i pokusava da ih poveze sa licima iz vrha komandnog lanca Oslobodilacke vojske Kosova, izjavio je danas portparol haskog Tuzilastva Pol Rizli. Nekadasnji lider OVK Hasim Taci negirao je juce nagovestaje glavnog tuzioca Karle del Ponte izjavila je da Haski tribunal vodi istragu o bivsim vodjama ove separatisticke paravojne organizacije.

Portparol policije Ujedinjenih nacija Alun Roberts izjavio je danas da jos nije uhapsen Zvonimir Cabrajic, koji je osumnjicen da je prosle sedmice u Drvaru ubio policajca srpske nacionalnosti Ratka Sopica. Roberts je na konferenciji za novinare istakao da lokalna policija preduzima opsezne mere kako bi uhapsila Cabrajica, isticuci da su postavljeni posteri sa njegovom slikom i licnim podacima.

Predsednik Srpskog nacionalnog veka (SNV) centralnog Kosova Slavisa Kostic izjavio je da to telo smatra da ga u SNV Kosova vise ne mogu predstavljati Rada Trajkovic, Randjel Nojkic, Dusan Ristic i Dragan Velic, javlja danas Srna. SNV centralnog Kosova smatra da ga "ne mogu predstavljati lica cije porodice nisu na Kosovu", rekao je Kostic

Srpski ministar pravde Dragoljub Jankovic razgovarao je danas sa predstavnicima Medjunarodnog komiteta Crvenog krsta (MKCK) o polozeniu albanskih zatvorenika u zatvorima u Srbiji i ponovio apel za aktivnije angazovanje MKCK na pronalazenju otetih i nestalih Srba i drugog nealbanskog stanovnistva na Kosovu.

Evropska unija odobrila je novu humanitarnu pomoc od 61 milion evra prvenstveno za izbeglice i "kosovskom krizom ugrozeno stanovnistvo" Srbije, Kosova i Crne Gore, cime je ukupna pomoc odobrena posredstvom Ureda za humanitarnu pomoc EU (ECHO) dostigla 378 miliona evra.

Vise od 700 000 lica registrovalo se do sada za opstinske izbore na Kosovu koji su zakazani za oktobar, saopstio je OEBS. OEBS veruje da na Kosovu ima 1,2 milona lica sa pravom glasa i da ce se prema sadasnjim pokazateljima oko milion lica registrovati. Sef OEBS-ove Centralne izborne komisije Liz Hjum rekla je novinarima da ce izbori biti na proporcionalnom sistemu.

Istrazitelji medjunarodnog suda za ratne zlocine u Hagu, iskopali su od pocetka aprila oko 500 leseva, na 107 lokacija na Kosovu, cime se ukupni broj pronadjenih tela popeo na 2600.

Prema recima portparola suda, Pola Rizlija, na Kosovu je preostalo jos 440 lokacija koje treba istraziti. Regionalna civilna misija UN i komanda severnog sektora KFOR-a, obavestili su danas predstavnike SNV na severu Kosova da njegovim clanovima nece biti obezbedjena pratnja do Gracanice, gde ce sutra biti obelezen Vidovdan i godisnjica boja na Kosovu.

U pristinskom naselju Dardanija, jutros je u snaznoj eksploziji unisteno je kuciste lifta u jednoj zgradi, saopstio je KFOR. Portparol KFOR-a, americki major Skot Slejten, rekao je da je u kuciste lifta bilo postavljeno izmedju 5 i 10 kilograma eksploziva.

Srpski pokret otpora Kosova i Metohije pokrenuo je inicijativu za politicko ujedinjenje kosovskih Srba i predlozio odrzavanje okruglog stola na kojem bi pored Srba iz pokrajine, ucestvovali predstavnici

udružene opozicije i vlasti u Srbiji.

Savetnik predsednika SAD za nacionalnu bezbednost Semjuel Berger upozorio je da o budućem statusu Kosova neće odlučivati samo stanovnici pokrajine, već i potrebe regiona.

Britanski Independent u reportazi iz Pristine ocenjuje da je u ovom gradu jedino organizovan kriminal i istice da je medeni mesec između NATO-a, UN i Kosova odavno okončan.

Podpredsednik Izvršnog odbora Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije Randjel Nojkic izjavio je da se to veće odlucilo da obnovi saradnju sa međunarodnom zajednicom "na zahtev srpskog naroda s tog porudcja"

Haski tribunal istražuje tvrdnje o pocinjenim zlocinima nad Srbima na Kosovu i pokušava da ih poveže sa licima na vrhu komandnog lanca bivše "OVK", rekao je Srpskoj novinskoj agenciji portparol haskog Tuzilastva Pol Rizli.

Londonski Tajms najavljuje da će u utorak u Londonu sef britanske diplomatije Robin Kuk i prvi komandant KFOR general Majkl Dzekson obelodaniti mere, čiji je cilj da se pomogne srpskim ziteljima Kosova.

Aktivisti Demokratske partije Albanaca (DPA), članice vladajuće makedonske koalicije, zaplenili su juče u Tetovu i Gostivaru sve primerke albanskog dnevnika Bota Sot.

Visoki predstavnik za spoljnu i bezbednosnu politiku EU Havijer Solana ocenio je u ponedeljak u Briselu da je odluka Srpskog narodnog veća Kosova i Metohije da se privremeno vrati u Prelazno administrativno veće Kosova "znacajna" i "odvazna".

Portparol NATO-a Dzejmi Sej rekao je u ponedeljak da je siguran da NATO neće napustiti Kosovo dok se situacija ne stabilizuje i osigura bezbednost u toj pokrajini.

Cetiri britanska vojnika optuzena su da su oteli pare i druge vrednosti od grupe kosovskih Albanaca na kontrolnom punktu u Pristini, saopstilo je britansko ministarstvo odbrane.

Predsednik regionalnog Srpskog nacionalnog veća za centralno Kosovo Slavisa Kostic izjavio je da je Izvršni odbor veća u ponedeljak uveče odredio delegaciju koja će još jednom razgovarati da predsednikom SNV KiM vladikom Artemijem, kako bi se prevazisao raskol koje je nastao nakon sednice tog tela u nedelju.

Vladan Batic, predsednik DHSS **PROTIV IZBORA NA KOSOVU**

Beograd - Bez obzira na sve polemike podržavamo odluku predstavnika Srpskog nacionalnog veća da nastave ulogu posmatraca u prelaznim organima na Kosovu jer tamosnji Srbi moraju imati kopcu sa međunarodnom zajednicom i istrajati na svojim stavovima da se mora spreciti teror nad Srbima i omogućiti njihov povratak na Kosovo - istakao je juče na konferenciji za novinare Vladan Batic, predsednik Demokratske stranke Srbije.

On je dodao da DHSS smatra da su izbori na Kosovu koje je za septembar najavila međunarodna zajednica čista iluzija u situaciji kada je 200 hiljada Srba i ostalog nealbanskog zivlja proterano sa Kosova.

Batic je najavio da se intezivno nastavlja rad ekspertskih timova opozicije oko utvrdjivanja zajednickih izbornih listi koje su "neminovnost i dobitna kombinacija".

Lider DHSS ostro je osudio kampanju protiv Glasa javnosti, stamparije "ABC" i firme "ABC Produkt".

Veće za demokratske promene

BEZ SARADNJE SA UNMIKOM SRBI OSUDJENI NA UMIRANJE

Beograd - Odluka SNV Kosova i Metohije o povratku srpskih posmatraca u Prelazno veće i Prelazni savet Kosova ne bi smela da se dramatiše jer treba imati na umu da bi Srbi u enklavama južno od Ibra bez saradnje sa Unmikom bili osudjeni na umiranje - rekao je na jucerashnoj konferenciji za štampu Dusan T. Batakovic, predsednik Veća za demokratske promene i savetnik episkopa rasko-prizrenskog Artemija.

Komentariscuci reafirmaciju ideje formiranja vlade strucnjaka, predsednik politickog odbora Veća Miodrag Perisic naglasio je da povratak ovoj ideji ne bi smeo da bude negativan politicki kompromis opozicionih partija u stilu "kad ne mozemo mi, necete ni vi tamo neki strucnjaci". Govoreci o završetku prve serije Radionica graditelja bolje Srbije, koje je Veće organizovalo u šest gradova Srbije, Dusan T. Batakovic je naglasio da je Veće na taj nacin uslo u jednu vrstu pozitivne izborne kampanje.

28. juni 2000

Pristina - Bezbednosno stanje na Kosovu i dosadasnji rad policijske akademije, bile su u središtu glavne teme sednice Prelaznog saveta Kosova, kojom je predsedavao sef Unmika Bernar Kusner.

Gracanica - Patrijarh srpski Pavle sluzio je u središtu u Gracanici i na Gazimestanu, povodom pravoslavnog praznika Vidovdana, parastos svim poginulim Srbima u boju na Kosovu, rekli su agenciji Beta predstavnici Srpske pravoslavne crkve (SPC) u Gracanici.

Kosovska Mitrovica - Oko 30 pravoslavnih vernika prisustvovalo je u sredu vidovdanskoj liturgiji u crkvi Svetog Save u juznom delu Kosovske Mitrovice. Vernici su na liturgiju dosli autobusima, uz jaku pratnju medjunarodnih snaga iz severnog dela tog podeljenog grada.

Pristina - Visoki Komesarijat UN za izbeglice obnovio je u sredu svoje aktivnosti u severnom delu Kosovske Mitrovice, posle cetiri dana prekida.

Brisel - Evropska unija smatra da je ucesce Srba u prelaznoj administraciji Kosova od "prelomnog znacaja" za buduci razvoj zbivanja u ovoj pokrajini i zato daje punu podrsku dodatnim merama Unmika za bezbednost srpskog zivlja, ukljucujuci formiranje Specijalnih bezbednosnih snaga.

Pristina - Glavni tuzilac Haskog tribunala Karla del Ponte izjavila je u sredu da nema nameru da povuce optuznicu protiv predsednika SRJ Slobodana Milosevica i dodala da sud istrazuje i aktivnosti Oslobojilacke vojske Kosova.

Kosovska Mitrovica - Dvadeset Srba povredjeno je u sredu u tri odvojena incidenta sa pripadnicima medjunarodne policije u severnom delu Kosovske Mitrovice, rekli su predstavnici mitrovackog Srpskog nacionalnog veka.

Beograd - Ministarstvo unutrasnjih poslova Srbije saopstilo je da su tokom prosle noci u Bujanovcu i Presevu "albanski teroristi" postavili cetiri eksplozivne naprave od cijih detonacija su lakse ranjeni jedan policajac u Bujanovcu i radnik obezbedjenja opstinskog suda u Presevu.

Pristina - Dvoje Srba ranjeno je u utorak uvece u napadu vatrenim oruzjem u centru Pristine, saopstio je u sredu Kfor i dodaje da je zdravstveno stanje ranjenih sada stabilno.

Pristina - Sef misije SAD u Pristini Kristofer Del opisao je u intervjuu Beti odbijanje Srba da ucestvuju u popisu stanovnistva i registraciji za izbore kao "veliku gresku... posledicu propagande iz Beograda".

Beograd - Specijalni izvestilac UN za ljudska prava Jirzi Dinstbir razgovarao je u utorak u Beogradu sa braniocima i clanovima porodica uhapšenih aktivista pokreta "Otpor" iz Pozarevca Momcila Veljkovica, Radojka Lukovica i advokata Nebojse Sokolovica. Dinstbir je razgovarao sa aktivistima pokreta "Otpor", receno je u utorak uvece agenciji Beta u beogradskoj kancelariji tog pokreta.

Hag - Predsednik Medjunarodnog krivicnog tribunala za bivsu Jugoslaviju, Klod Zorda zatražio je u utorak od Saveta bezbednosti UN dodatne sudije da bi Tribunal bio ekspeditivniji i efektivniji.

Pristina - Glavni tuzilac Haskog tribunala Karla del Ponte doputovala je u utorak u dvodnevnu posetu Kosovu. Ona je preopodne posetila lokaciju u selu Brestovce kod Orahovca gde su strucnjaci za sudsku medicinu Haskog tribunala juce zapoceli ekshumacije.

Gracanica - Glavni tuzilac Haskog suda Karla del Ponte razgovarace u sredu sa clanovima Srpskog nacionalnog veka Kosova i Metohije protosindjelom Savom (Janjicem) i Radom Trajkovic, saznaje agencija Beta iz izvora bliskih SNV KIM.

29. JUNI.2000

Pristina - Sef civilne misije Ujedinjenih nacija na Kosovu Bernar Kusner i jedan od vodja Srba na Kosovu vladika rasko-prizrenski Artemije Radosavljevic danas su u konaku manastira Gracanica potpisali sporazum o ukljucenju Srba u zajednicke institucije i o jakanju mera za bezbednost Srba na Kosovu. Dokument nazvan "Memorandum o poverenju" podrazumeva, izmedju ostalog, stvaranje specijalnih snaga ciji bi cilj bio zastita Srba na Kosovu, ukljucivanje veceg broja Srba u lokalnu policiju i u kosovsko pravosudje kao i stvaranje specijalnog tela za nadgledanje stepena zastite srpskih sakralnih objekata na Kosovu. Najvisi velikodostojnik Srpske pravoslavne crkve na Kosovu vladika Artemije Radosavljevic je izjavio poso je potpisao Sporazum kako se nada da pocinje period bolje bezbednosti Srba u tom podrucju.

Pristina - Sef Unmika Bernar Kusner i predsednik SNV KiM, vladika Artemije izrazili su u cetvrtak zadovoljstvo potpisanim Sporazumom o ucescu predstavnika SNV KiM u administrativnim telima na Kosovu i formiranju specijalnih snaga reda za zastitu Srba u pokrajini.

Kosovska Mitrovica - Predsednik IO SNV Kosovske Mitrovice Oliver Ivanovic ocenio je da potpisani sporazum "ne predstavlja znacajan pomak", vec se tehnicki regulise nesto sto je Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN vec predvidjeno.

Kosovska Mitrovica - Regionalni administrator UN za Kosovsku Mitrovicu Vilijem Nes i lideri lokalnih Srba i Albanaca, Oliver Ivanovic i Bajram Redzeqi, ucestvovace u radu medjunarodnog skupa koji ce 3. jula, u organizaciji Aspen instituta, biti odrzan u Berlinu.

Berlin - Sef nemacke diplomatije Joska Fiser najjavio je u cetvrtak da ce medjunarodna zajednica pojacati napore da ublazi delovanje kaznenih mera na stanovnistvo SRJ, a poveca njihovo delovanje na predstavnike vlasti.

Beograd - Portparol UNHCR Maki Sinohara potvrdila je u cetvrtak da je ta organizacija obnovila aktivnosti u severnom delu Kosovske Mitrovice.

Brisel - EU smatra da je ucesce Srba u prelaznoj administraciji Kosova od "prelomnog znacaja" za buduca zbivanja u toj pokrajini i zato daje punu podrsku dodatnim merama UNMIK-a za bezbednost

srpskog zivlja, ukljucujuci formiranje "Specijalnih bezbednosnih snaga".

Pristina - Jedan francusko-britanski konzorcijum potpisao je ugovor o delimicnoj obnovi termoelektrane Kosovo B nedaleko od Pristine, saopstila je Evropska agencija za obnovu u sredu uvece.

30. juni 2000

Bomba je eksplodirala u selu Cernica, u blizini Gnjilana oko tri sata po podne u blizini manjeg broja srpskih kuca koje su okruzene albanskim kucama. KFOR je stigao na lice mesta ali nije utvrdio ko je odgovoran za ovu eksploziju. Niko nije povredjen.

Administrator Ujedinjenih nacija u Strpcu Zorz Foaje, danas je izjavio da ce do 7. jula iseliti sve Srbe iz te opstine ukoliko Srbi, radnici lokalne administracije, ne prihvate njegovu deklaraciju o apsolutnoj vlasti na tom podrucju, prenosi RTS.

Nekadasnji nacelnik Generalstaba Vojske Jugoslavije, sada predsednik Pokreta za demokratsku Srbiju Momcilo Perisic izjavio je da po Ustavu predsednik SRJ Slobodan Milosevic nije vrhovni komandant i optuzio pojedine generale da to traze jer "to odgovara i njima i Milosevicu.

Socijalisti Kosovsko-mitrovackog okruga ocenili su u petak da sef UNMIK-a Bernar Kusner "svojim nerazumnim potezima i grubim krsenjem rezolucije 1244 (Saveta bezbednosti UN) pruza otvorenu podrsku albanskim separatistima i teroristima u progonu Srba i nastojanju da stvore nezavisno Kosovo".

Patrijarh srpski Pavle vratio se u Beograd nakon boravka u Gracanici gde je, na Vidovdan, sluzio parastos Srbima poginulim u Kosovskom boju, receno je u petak agenciji Beta u beogradskoj Patrijarsiji. Albanci iz Drenice juce su deblokirali magistralni put Pristina-Pec, okoncavajuci na taj nacin prvi protest kosovskih Albanaca protiv medjunarodnih snaga i uprave u pokrajini.

U blizini sela Janina Voda, desetak kilometara od Pristine, sinoc je ranjen Srbin, kada je na njega iz vatrenog oruzja pucalo lice albanske nacionalnosti, saopstio je KFOR. Ranjeni Srbin prebacen je u rusku vojnu bolnicu u Kosovu Polju.

Mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije izjavio je da se "ne moze posle Jasenovca i Jadovna traziti izvinjenje i primati dzelatova krivica kao svoja", pisu "Vecernje novosti" od petka. Mitropolit je na vidovdanskoj duhovnoj akademiji u Niksicu, povodom, izvinjenja (crnogorskog predsednika) Mila Djukanovica Hrvatskoj, "porucio da jedino srpski narod moze od Boga da trazi oprost za dzelata".

Pristina -KFOR je priveo dvojicu Albanaca u vezi sa ubistvom njihovog sunarodnika nedaleko od Gnjilana u petak vece. Medjunarodne snage su potvrdile da je juce dignuta u vazduh pravoslavna crkva u selu Podgorce u blizini Kosovske Vitine. U eksploziji nije bilo zrtava ni povredjenih. Tri osobe su privedene pod sumnjom da su izvršile bombaski napad na crkvu. O

Pristina - Americke vojne snage putem letka su obavestile srpsko stanovnistvo u regionu opstine Strpce da se obustavlja vojna pratnja ustaljenih konvoja do Vranja dva puta sedmicno i da se prekida dopremanje humanitarne pomoci. Odluka je usledila nakon talasa nasilja izazvanog otmicom jednog lokalnog Srbina. Tokom sastanka u americkoj bazi Bondstil predstavnici Srba nisu prihvatili deklaraciju o lokalnoj samoupravi koju im je ponudio UNMIK naglasavajuci da se humanitarnim konvojima ne moze manipulirati.

Pristina - Predsednik demokratske partije Kosova Hasim Taci usprotivio se Sporazumu o razumevanju koji su prosle sedmice potpisali medjunarodni administrator Bernar Kusner i predsednik Srpskog nacionalnog veka Kosova i Metohije vladika Artemije. Taci je rekao da je sporazum postignut pod pritiskom destruktivnih elemenata srpske manjine na Kosovu. Ujedinjeni demokratski pokret na Kosovu ciji je predsednik Redzep cosja upozorio je da formiranje lokalnih kancelarija za Srbe predstavlja ozvanicenje podele Kosova."

Pristina - U jugositocnom delu Kosova eksplodirala je bomba koja je unsitila pravoslavnu crkvu u selu Podgorce kod Vitine, javlja agencija AFP. Nije bilo zrtava. Medjunarodne mirovne snage objavile su kako su ubrzo nakon eksplozije vojnici KFOR-a uhapsili dve osobe albanske nacionalnosti osumnjicene za postavljanje bombe.

Pristina - Na sednici Prelaznog administrativnog veka Kosova danas su prisustvovali i predstavnici kosovskih Srba - Rada Trajlovic i protosindjel Sava Janjic. Njihovo prisustvo je usledilo nakon sto su predstavnici Srba sa Kosova juce potpisali sa medjunarodnom administracijom dokument nazvan "Memorandumom o razumevanju". Tim dokumentom je, izmedju ostalog, predvidjeno niz mera koje bi trebalo da doprinesu vecoj bezbednosti Srba na Kosovu.

TRAZE DA SPS DODJE NA KOSOVO

Kosovo polje (FoNet) - Srpska nacionalna skupstina Kosova Polja zatrazila je u subotu od predsednika Slobodana Milosevica da hitno izda nalog rukovodstvu Pokrajinskog odbora SPS da dodje u delove Kosova koje navodno predstavlja.

"Mora odmah da se prekine sa dosadasnjom praksom setanja Kosovom dan ili dva i prenosjenjem vasih

poruka i apela iz Beograda, Krusevca, Leposavica, sto nas je dovelo u situaciju da sve manje Srba veruje tom i takvom rukovodstvu", navodi se u otvorenom pismu Milosevicu.

1. juli 2000

Srpski pokret obnove najostrije je u subotu osudio miniranje crkve Svete Petke u selu Podgorce kod Kosovske Vitine i upozorio da se poslednjih dana pojacava nasilje "albanskih terorista" u vcini kosmetskih opstina u kojima jos ima srpskog stanovnistva.

Na Kosovu je do sada popisano oko 800.000 osoba, odnosno cetiri petine gradjana sa pravom glasa, saopstio je danas OEBS.

Jedan 52-godisnji kosovski Albanac ubijen je u petak uvece u svojoj kuci dva kilometra juzno od Gnjilana, saopstio je danas KFOR. Portparol Kfor major Skot Slejten rekao je da je policija UNMIK rano u subotu privela dva Albanca u vezi sa ovim ubistvom.

UNMIK sprema donosenje privremenog zakona za opstine u kojima se planira formiranje lokalnih kancelarija za nacionalne manjine, odnosno odeljenja opstinskih administrativnih organa, potvrdio je Srni portparol Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije Sava Janjic.

Srbi iz severnog dela Kosovske Mitrovice moci ce od sutra, 2. jula, svake nedelje da odlaze u svoju crkvu koja se nalazi u jznom delu grada, u kojem zivi albansko stanovnistvo, javlja Fonet.

Crkva Svete Petke u selu Podgorcu, na podrucju Kosovske Vitine, popodne je minirana i potpuno unistena, javlja agencija Beta. U avgustu proste godine ta crkva je minirana, a danas unistena do temelja

2. juli 2000.

Sporazum o razumevanju, potpisan izmedju predstavnika Srba i UNMIK-a, izazvao je sukob izmedju jednog od politickih lidera kosovskih Albanaca i misije UN, pise danas pristinski dnevnik na albanskom jeziku "Koha ditore". List navodi da je predsednik Demokratske partije Kosova Hasim Taci ljut, a Kusner pokusava da izglati situaciju.

U Okruznom sudu u Kosovskoj Mitrovici u ponedeljak pocinje sudjenje Ljuljzimu Ademiju, optuzenom za ratne zlocine, saznaje agencija Beta iz izvora bliskih Okruznom sudu.

Predstavnik Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije, protosindjel Sava Janjic razgovarao je danas u Gracanici sa istraziteljima Haskog tribunala o uspostavljanju neposrednije saradnje izmedju Srba i tog tribunala, saopstilo je Vece. U saopstenju SNV-a se navodi da je u konaku manastira Gracanica razgovarano i o prikupljanju dokaza i svedocenja Srba o zlocinima koje je tokom sukoba na Kosovu pocinila sada zvanicno raspustena Oslobodilacka vojska Kosova. Dokumentacija o stradanju Srba bice dostavljena istraziteljima Haskog tribunala i specijalnom izaslaniku UN za ljudska prava Jirziju Dinstbiru, dodaje se u saopstenju, prenosi Beta.

Americke snage iz sastava medjunarodnih snaga u pokrajini saopstile su u nedelju da je KFOR u istrazi ubistva Save Stojkovic u gnjilanskom selu Gornji Livoc priveo i ispitao sedam osumnjicenih koji su pusteni zbog nedostatka dokaza.

Policija UNMIK-a obavijestila je da je juce popodne u jednom automobilu u selu Bordozone pronadjen les, u ciji je blizini nadjeno nekoliko bombi. Kasno sinoc u pucnjavi u juznom delu Kosovske Mitrovice ranjena je jedna osoba, koja je prebacena u pristinsku bolnicu. UNMIK traga za osumnjiceni koji je opisan kao dvadesetdvogodisnji muskarac obrijane glave.

U poslednjih 24 casa na Kosovu je pronadjeno telo jedne osobe, jedna osoba je ranjena, a vise ih je uhapseno zbog nedozvoljenog posedovanja orucja, saopstio je danas KFOR.

U mesovitom selu Gornji Livoc, u opstini Gnjilane, ubijen je Sava Stojkovic, javili su danas radio-amateri iz istocnog Kosova. Isti izvor navodi da su Stojkovic (70) juce popodne nozevima izbola cetiri napadaca, koji su, prema izjavama svedoka, bili albanske nacionalnosti.

Grupa od 22 kosovska Albanaca pustena je u petak popodne iz zatvora u centralnoj Srbiji i stigla na teritoriju Kosova, saopsteno je u Pristini.

Predsjednik Srpskog pokreta otpora sa Kosova (SPOT) i domacin sastanka udružene opozicije 4. jula u Leskovcu izjavio je SRNI da ce jedna od glavnih tema tog skupa biti Kosovo i da su na njega pozvani predstavnici Srba iz Gracanice i Kosovske Mitrovice, kao i Srpski pokret obnove (SPO).

Predsednik Demokratske partije Kosova Hasim Taci usprotivio se juce Sporazumu o razumevanju, koji su proste nedelje potpisali sef civilne misije UN na Kosovu Bernar Kusner i predsednik Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije vladika Artemije.

Predsednik Demokratskog saveza Kosova Ibrahim Rugova potvrdio je juce, prilikom posete Podujevu, da ce njegova partija ucestvovati na predstojecim lokalnim izborima na Kosovu ove jeseni i izrazio uverenje da ce na njima pobediti.

Predsednik Jugoslovenskog komiteta za saradnju sa Misijom UN na Kosovu Stanimir Vukicevic ocenio je juce da je sporazum izmđu Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije i sefa UNMIK Bernara Kusnera

nastavak krsenja teritorijalnog suvereniteta i integriteta SRJ, javili su beogradski mediji. Makedonska carina zaplenila je svercovane cigarete u ulicnoj vrednosti od 40.000 nemackih maraka na granici sa Kosovom. Kako javlja drzavni makedonski radio, 1.500 boksova cigareta bilo je skriveno u specijalnim pregradama u autobusu koji je saobracao na relaciji Djakovica-Skoplje-Sofija.

3. juli 2000.

HASIM TACI NAPUSTIO PAVK

Pristina - Demokratska partija Kosova, lidera Hasima Tacija povlaci na neodredjeno vreme iz Prelaznog administrativnog veca Kosova, zbog sporazuma o razumevanju koji su potpisali sef Civilne misije UN na Kosovu Bernar Kusner i vladika Artemije (Radosavljevic), izjavio je juce generalni sekretar ove partije Jakub Krasnici.

Komenatrisuci potpisani sporazum o razumevanju Krasnici je rekao da je on postignut mimo institucija Kosova i da nije u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti. Ovaj sporazum ne ide ni u korist Srba koji zele da zive na Kosovu, rekao je Krasnici i dodao da ce Demokratska partija Kosova ozbiljno razmotriti svoje ucesce ne samo u PAVK, vec i u drugim mehanizmima. Sledeci koraci koje preduzimamo bice samo u interesu naroda na Kosovu, zakljucio je Krasnici.

SNV Kosova i Metohije povodom reagovanja na potpisivanje sporazuma sa Unmikom **ODSUSTVO REALNOSTI**

Gracanica, Beograd - Povodom reakcija koje su usledile na potpisivanje sporazuma izmedju Unmika i Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije, SNV ocenjuje da se "sporazumu sa gotovo istom zestinom suprotstavljaju predstavnici albanskih politickih partija, posebno iz kruga bivse OVK, ali i predstavnici rezima kao i SNV Kosovske Mitrovice".

"Sve tri strane koje su medjusobno suprotstavljene, ipak, sjedinjuje jedna karakteristika, a to je odsustvo realnosti za trenutnu situaciju na Kosovu i Metohiji.

Najveci gubitnici u celoj ovoj nesrecnoj igri gluvih telefona izmedju Beograda, Mitrovice i Pristine su kosovski Srbi koji su i dalje izloženi praznim pricama, nacionalnoj retorici, pozivanjem na Rezoluciju 1244 ili obecanjima o skorom dolasku vojske i policije", stoji u saopstenju protosindjela Save (Janjica), portparola SNV Kosova i Metohije.

Polemisi sa izjavama pojedinih albanskih politickih lidera, a posebno "povodom pretnje ostavkom Tacijevog ratnog druga, a sada ko-ministra za lokalnu administraciju Ram Buje", otac Sava istice da "Albanci moraju da shvate da Srpske enklave nisu posledica srpskog separatizma, vec nesposobnosti kosovskih Albanaca da se ponasaju drugacije nego sto se ponasao svojevremeno Milosevicev rezim". "Stavise diskriminacija je sada mnogo gora i postaje ideologija rasne mrznje", tvrdi se u saopstenju iz Gracanice.

Isti izvor navodi da je otac Sava u manastiru Gracanica razgovarao sa istraziteljima Haskog tribunala. Prilikom ovog susreta bilo je reci o uspostavljanju neposrednije saradnje u cilju prikupljanja dokaza i svedocenja Srba koji su stradali od OVK, o cemu SNV aktivno prikuplja dokumentaciju, koju ce dostaviti istraziteljima Tribunala i Jirziju Dinstbiru, izvestitelju Un za ljudska prava.

BERNAR KUSNER FOMIRA INSTITUCIJU OMBUDSMANA

Pristina, Beograd - Bernar Kusner, sef Unmika potpisao je uredbu o fomiranju institucije Ombudsmana, koju bi uskoro trebalo da organizuje OEBS, saopstila je ova organizacija.

Ova institucija bi, kako stoji u saopstenju, trebalo da se bavi zalbama pojedinaca, grupa i organizacija na vlasti, istrazivanjem zloupotrebe vlasti ili krsenja ljudskih prava. "Institucija Ombudsmana bice multinacionalna. Radice u atmosferi otvorenosti, ali ce cuvati i poverljivost kada je to neophodno da bi se zastitili zaloci, svedoci ili ostali. Usluge se nece naplacivati", rekao je Sonsoles Montero iz odseka OEBS za podrsku Ombudsmanu.

Da bi institucija Ombudsmana sacuvala neohodnu nezavisnost u radu, ona uprkos finansijskoj pomoci vlade SAD i OEBS, nece biti deo OEBS ili UN. Kad medjunarodna zajednica bude napustila Kosovo, kancelarija Ombudsmana ostace kao deo lokalne institucionalne infrastrukture.

Pristina - U snaznoj eksploziji koja se dogodila juce ujutro u selu Kabas kod Kosovske Vitine povredjene su cetiri osobe albanske nacionalnosti, saopstio je juce Kfor. Portparol Kfora, americki major Skot Slejten rekao je u Pristini da je juce ujutro oko cetiri sata odjeknula eksplozija u jednoj napustenoj albanskoj kuci u Kabasu i da je tom prilikom lakse povredjeno cetvoro clanova jedne porodice koja zivi u neposrednom susedstvu.

Medju povredjenima je i jedna trudnica, koja je zadržana na lčenju u lokalnoj bolnici, rekao je portparol Kfora. Nedaleko od metohijskog sela Gorazdevac odjeknule su cetiri eksplozije, verovatno iz artiljerijskog oruzja, rekao je Slejten i dodao da je u toku pretrazivanje terena u okolini tog jedinog srpskog sela na podrucju zapadnog Kosova. (Beta)

UNISTENA KUCA NAJIMUCNIJEG ROMA

Kosovska Vitina - U snaznoj eksploziji u Kosovskoj Vitini juce je unistena kuca jednog od najimucnijih Roma u tom gradu na istoku Kosova, javili su radio amateri sa tog podrucja.

Isti izvor navodi da je kuca Saipa Sabana unistena u snaznoj eksploziji koja je Kosovskom Vitinom odjeknula juce ujutro oko cetiri sata.

Radio amateri navode da je Saban bio jedan od najimucnijih Roma u gradu i da je zbog toga njegova kuca, koja je bila najveca u romskom naselju u Kosovskoj Vitini, i minirana. (Beta)

SNV: IZJAVA COSJE NAJVECI CINIZAM

Gracanica - Srpsko nacionalno vece Kosova ocenilo je da izjava jednog od lidera kosovskih Albanaca Redzepa Cosje, da formiranje srpskih kancelarija u enklavama predstavlja korak ka aparthejdu, predstavlja najveci moguci cinizam.

- Na Kosovu su kosovski Albanci terorom i nasiljem vec uspostavili vladavinu aparthejda, gde su Srbi sterani u getoe i ne smeju da koriste bolnice, prodavnice i da se slobodno krecu - kaze se u saopštenju SNV. (FoNet)

DNEVNA SAOPSTENJA SRPSKOG NACIONALNOG VECA Kosova i Metohije Gracanica, 27. juni

POVODOM NAPADA G. JAKSICA

Na jucerasnjoj konferenciji za stampu SNV Kosovske Mitrovice g. Marko Jaksic jos ko zna po koji put napao je vladiku Artemija i rad SNV KiM. Rec je o sasvim neosnovanim i malicioznim optuzbama koje su postale vec prepoznatljiv lajtmotiv retorike mitrovacke grupe koja ostricu svoje aktivnosti usmerava protiv svih onih koji misle drugacije od njih. Umesto da posecuju srpski narod sirom pokrajine, pomazu nase izolovane manastire i ljude zatvorene po kucama u Pristini i Prizrenu, Jaksic i njegove kolege iz svog bezbednog uporista olako dele lekcije i razmecu se optuzbama.

Sastanak SNV KiM u Gracanici protekao je u demokratskom duhu i velika vecina clanova SNV sa celog Kosova i Metohije dali su podrsku vladici Artemiju i ucescu srpskih predstavnika u privremenoj administraciji Kosova. U maju mesecu Sveti Arhijerejski Sabor je u ime SPC dao podrsku vladici Artemiju i njegovom radu na Kosovu i Metohiji sto pokazuje da episkop Artemije ne radi na svoju ruku, vec sa mandatom vernog naroda Kosova i Metohije i s blagoslovom Crkve. Pored toga aktivnosti SNV KiM su usko koordinisane sa radom nase ekspertske grupe za Kosovo na celu sa prof. Batakovicem, Simicem i Milanom St. Proticem kao i nizom opozicionih lidera i predstavnika nase dijaspore u Americi i Evropi sa kojima se redovno održavaju kontakti i sastanci u zemlji i inostranstvu. Broj prisutnih delegata, zastupljenost svih krajeva Kosova i Metohije na sednici SNV najbolje potvrđuje da SNV KiM vodi jednu rasudljivu, celovitu, a ne regionalnu i usko-stranacku politiku. U redovima SNV ima pripadnika svih opozicionih partija ali i partijski neopredeljenih ljudi koji rade u duhu tolerancije i saradnje. Politika SNV ima za cilj da u realno postojećim teskim okolnostima omoguci opstanak naseg naroda dok ne dodje do konsolidacije srpske drzave na ovim prostorima.

Od clanova SNV KiM su mozda do sada dosle najzesce kritike rada g. Kusnera i KFOR-a ali nase kritike nikada nisu bile usmerene na licno vredjanje i blacenje vec na davanje konstruktivnih predloga kako se situacija moze popraviti. U tom cilju predstavnici SNV su razgovarali i kontaktirali sa nizom politicara i drzavnika sirom sveta i to ce nastaviti da redovno cine. Upravo zbog jednog jasno odmerenog stava i spremnosti da se licnim konstruktivnim angazmanom doprinese poboljsanju položaja za nas narod clanovima SNV su otvorena vrata sirom sveta - od Moskve, Atine, do Londona, Vasingtona i Tokija. SNV ostaje pri cvrstom uverenju da se položaj Srba moze popraviti samo ukoliko se cuje autentican, demokratski i konstruktivan srpski glas. Da se inatom, odbijanjem bilo kakve saradnje sa medjunarodnim telima moze popraviti položaj Srba na Kosovu clanovi SNV KiM bi prvi podržali takav korak. Jasno je da se ne moze ziveti i popraviti zivot retorikom, izjavama za stampu i propagandom. To je odlika komunistickog mentaliteta izbegavanja licne i kolektivne politicke odgovornosti i prebacivanja krivice na sve koji drugacije misle.

Kao i uvek do sada brzopletim i neuravnotezenim optuzbama g. Jaksica nema konstruktivnih kontra-predloga niti spremnosti na dijalog. Takvo ponasanje i uopste politika nekih lidera sa severa, nazalost sve vise vodi u konfrontaciju srpskog naroda sa medjunarodnom zajednicom koja sve manje vidi razlike izmedju stavova zvanicnog Beograda i severno-mitrovackog Veca. Prisustvo desetak delegata iz svih deleova Mitrovacke regije na sednici SNV KiM, delegata koji podržavaju rad episkopa Artemija, ipak jasno potvrđuje da g. Ivanovic i Jaksic ne uzivaju podršku svih ljudi sa severa pokrajine, posebno u Leposavicu, Zvecanu i dr, sto su vise puta sami izjavljivali.

U tom kontekstu najave formiranja nekog "zajednickog tela svih kosmetskih Srba" pokazuju da strategija mitrovackih lidera jeste formiranje skupa njihovih pristalica koji bi navodno u ime "svih Srba

sa Kosova", a ocigledno uz podrsku rezima, oduzeo mandat vladici Artemiju da predstavlja Srbe. SNV KiM ce u potpunosti ignorisati ove namere posto je SNV na svojoj sednici sa 80 delegata dao punu podrsku episkopu Artemiju. Takvi pokusaji ce najvise stetiti onima koji u tome budu ucestvovali budući da ce se konacno dovesti u istu ravan sa predstavnicima rezima i otvoreno ustati protiv Crkve koja vekovima omogucava opstanak srpskog naroda i naseg bica na Kosovu i Metohiji. Eventualne buduće odluke bilo kakvih para-veca SNV KiM nece smatrati legalnim niti obavezujućim.

POCELE VIDOVDANSKE SVECANOSTI U MANASTIRU GRACANICA

Juce 26 juna u porti manastira Gracanice je sa blagoslovom vladike Artemija odrzana prva svecanost povodom Vidovdana. Na pozornici ispred crkve omladina Gracanice je organizovala sa Domom Kulture Gracanica folklornu priredbu i recital. Citava porta manastira bila je prepuna ljudi i omladine koji su i ove godine kao i ranije dosli da proslave vidovdanske svecanosti. Danas se ocekuje i dolazak Njegove Svetosti Patrijarha Pavla koji ce se prikljuciti proslavi sutrasnjom Svetom Arhijerejskom Liturgijom i parastosom svim kosovskim junacima i svim stradalim na Kosovu i Metohiji.

Jucerasnja svecanost u Gracanici najbolje pokazuje koliko su neistinite zlonamerne tvrdnje rezima i mitrovackog SNV da je manastir okupiran, da vladika i Crkva nemaju kontakt sa narodom i da se narod Gracanice buni zbog toga sto je crkva postala politicki centar. SPC i vladika Artemije su uvek bili i ostali sa svojim vernim narodom. Oni koji srbuju po mitinzima i medijima a ne dolaze u Crkvu s pravom se osecaju iznevereni od Crkve.

DOPUNA DNEVNOG SAOPSTENJA ZA 27 JUNI

Buduci da smo imali mnogo poziva povodom spominjanja u medijima vesti (Blic 27 juni) da je tzv. SNV za Centralno Kosovo donelo odluku o smenjivanju Rade Trajkovic, Dusana Ristica i Randjela Nojkica sa njihovih funkcija nalazimo za potrebno da izjavimo sledece:

Odbor SNV KiM za Centralno Kosovo sa g. Slavisom Kosticem u poslednjih par meseci ne odrzava kontakt sa telima SNV KiM i zato je SNV bilo prinudjeno da rekonstruise i deblokira rad odbora za Centralno Kosovo. Ovaj proces je jos u toku budući da g. Slavisa Kostic razvija svoju licnu kampanju protiv dr. Trajkoviceve, Ristica, Velica i Nojkica iskljucivo na licnoj osnovi sto se pokazalo na nedavnom sastanku. Prema tome IO SNV KiM je oduzeo pravo Kosticu da predstavlja stavove SNV i da koristi naziv naseg Veca za svoju grupu koja deluje u okviru njegove nevladine organizacije "Crveni Krst Gracanica". Nazalost smutnje oko najnovijih dogadjaja u Gracanici nastale su kao posledica toga sto neki mediji samoinicijativno nisu preneli stavove SNV KiM vec su poceli da objavljuju samo stavove Kostica, Trajkovica i Mitrovackih lidera ne dajuci pravo SNV KiM da kaze svoj stav. SNV KiM je cvrstog uverenja i stava da ovde nije rec o nikakvom raskolu vec o samovoljnom istupanju i samoiskljucenju g. Momcila Trajkovica, Slavise Kostica i jos dvojice clanova koji nisu prihvatili odluku vecine od 80 drugih delegata SNV KiM koji su podrzali rad vladike Artemija i ponovno ucesce u PAVK-u u svojstvu posmatraca.

Pristina, 29. juni

POTPISAN ZAJEDNICKI SPORAZUM SNV I UNMIK-a

Danas je u sedistu Misije UN za Kosovo potpisan Zajednicki sporazum izmedju SNV i UNMIK-a. Sporazumom. Ovim sporazumom u 8 tacaka regulisane su obaveze koje na sebe preuzima Misija UN u cilju poboljsanja polozaja srpske zajednice na podrucju Kosova i Metohije. Potpise na ovaj dokument stavili su: u ime SNV Episkop Artemije, i u ime UNMIK-a Dr. Bernard Kusner. Potpisivanju su prisustvovali clanovi najuzeg rukovodstva SNV KiM kao i najblizi saradnici g. Kusnera.

Po oceni SNV KiM ovaj sporazum predstavlja znacajan korak u pravcu poboljsanja zivota srpskog naroda u juznoj Pokrajini posebno imajući u vidu da je to prvi pismeni sporazum kojim se UN obavezuje na preduzimanje konkretnih bezbednosnih, humanitarnih i politickih mera u korist srpske zajednice. Ovaj sporazum vec je podrzan od prestavnika zapadnih vlada sa kojima je ostvorena uska koordinacija povodom ovih mera. Narocito je znacajna podrška administracije SAD. Na sastancima sa g. Dzimom O'Brajanom, specijalnim izaslanikom za Balkan, razgovaralo se detaljno o implementaciji svih ovih tacaka i o merama koje ce vlada SAD preduzeti kako bi se pomogla misija UN u procesu implementacije. Sporazum predstavlja direktan rezultat intenzivnih diplomatskih aktivnosti SNV KiM u toku boravka u SAD i nakon toga na Kosovu.

Posebno je znacajno da ce u procesu poboljsanja bezbednosti za Srbe direktno ucestvovati i clanovi srpske zajednice kroz povecano ucesce u sklopu Policije Kosova i preko tzv sistema "neighborhood njatch" (nagledanja terena) i uspostavljanja efikasnijeg sistema obavestavanja i informisanja. Pored toga od velikog znacaja jeste i pismena podrška formiranju lokalnih kancelarija UN u srpskim enklavama u kojima ce lokalni Srbi sa clanovima Misije UN direktno kroz radne komitete raditi na pruzanju administrativnih usluga nasem narodu.

SLEDI TEKST SPORAZUMA NA SRPSKOM I ENGLESKOM:

ZAJEDNICKI SPORAZUM IZMEDJU UNMIKA I SNV O UCESCU SNV U PRIVREMENOJ ADMINISTRACIJI KOSOVA

Pristina 29. juni 2000

Dole potpisani se slazu da ce saradnja izmedju SNV i UNMIK-a kao i ucesce srpskih predstavnika u institucijama PAK (Prelazne administracije Kosova) u svojstvu posmatraca u naredna tri meseca biti zasnovani na sledecem sporazumu koji podrazumeva konkretne korake koji se trebaju preduzeti kako bi se obezbedila sloboda, bezbednost i fundamentalna ljudska prava za srpsku zajednicu na Kosovu.

1. UNMIK ce obezbediti posebnu jedinicu specijalnih snaga bezbednosti u sklopu Policije UNMIK-a, koja ce u saradnji sa KFOR-om preduzeti posebne mere, ukljucujuci "neighborhood njatch" kako bi se obezbedio maksimum zastite i sloboda kretanja za pripadnike srpske zajednice na Kosovu.
2. UNMIK ce intenzivirati napore u regrutaciji, obuci i raspoređivanju na duznost u srpskim sredinama veci broj kosovskih Srba, clanova Kosovske policije. SNV ce pomoci u izboru kvalifikovanih kandidata.
3. UNMIK ce imenovati po jednog medjunarodnog tuzioca i dvojicu medjunarodnih sudija u svakom Okruznom sudu sirom Kosova i ubrzace pravnu proceduru protiv onih koji su uhapšeni kao izvrsioci medjuetnickih zlocina. To podrazumeva i formiranje Suda za ratne i etnicke zlocine koji ce se sastojati od medjunarodnih i kosovskih sudija. SNV ce pomoci u izboru kvalifikovanih srpskih kandidata za sudije u oblasnim sudovima kao i u Sudu za ratne i etnicke zlocine.
4. UNMIK ce uz pomoc Zajednickog komiteta za povratak, u kome je SNV punopravni clan, nastaviti sa brzom implementacijom specificnih projekata za siguran i organizovan povratak Srba svojim domovima na Kosovo.
5. UNMIK ce i dalje aktivno nastaviti da radi na pronalasku i oslobadjanju svih nestalih lica na Kosovu. Pitanje albanskih zatvorenika u zatvorima Srbije i pitanje kidnapovanih Srba bice tretirani kao problemi istog prioriteta.
6. UNMIK ce privesti kraju implementaciju "Sporazuma o koegzistenciji" koji podrazumeva formiranje do dvadeset Lokalnih kancelarija za nacionalne zajednice u srpskim podrucijima u cilju pruzanja osnovnih javnih usluga srpskom stanovnistvu na Kosovu.
7. UNMIK ce formirati posebnu Radnu grupu koju ce ciniti eksperti iz svih kosovskih zajednica koji ce pomoci u pripremi mehanizma za zastitu nacionalnih zajednica na Kosovu u sklopu procesa razvijanja pravnog okvira za samoupravu na Kosovu.
8. UNMIK ce formirati poseban zajednicki komitet sa SNV za zastitu srpskog verskog i kulturnog nasledja na Kosovu.

Za SNV - Episkop Artemije s.r.

Za UNMIK - Dr Bernard Kusner s.r.

JOINT UNMIK-SNC UNDERSTANDING ON THE PARTICIPATION OF THE SNC IN THE JIAS

Gracanica, 29 June 2000

The undersigned agree that the cooperation between the SNC and UNMIK and the participation of Serb representatives in the JIAS institutions as observers for another three months period will be based on the following understanding that foresees concrete steps that have to be taken to ensure freedom, security and the fundamental human rights of the Serb community in Kosovo.

1. UNMIK shall develop a Special Security Task Force as part of UNMIK Police, which in cooperation with KFOR shall take special measures, including the development of a "neighborhood watch" system, to maximize the protection and freedom of movement of the Serb community in Kosovo.
2. UNMIK shall intensify its efforts to recruit, train and deploy in Serb areas a greater number of Kosovo Serb members of the Kosovo Police Service. SNC shall help to identify qualified candidates.
3. UNMIK shall appoint one international prosecutor and two international judges in each District Court across Kosovo and expedite the judicial proceedings against those arrested for inter-ethnic crimes, including the establishment of a war and ethnic crimes court composed of international and Kosovo judges. SNC shall help to identify qualified Serb candidates for judges in the District Courts and the war and ethnic crimes court.
4. UNMIK with the assistance of the Joint Committee for Returns in which the SNC is a full member shall proceed speedily in the implementation of specific projects for safe and orderly returns of Serbs back to their homes in Kosovo.
5. UNMIK shall actively continue to work on finding and freeing of all missing persons in Kosovo. The issue of ethnic Albanian prisoners in Serbian prisons as well as the issue of kidnapped Serbs will be treated as problems of the same priority.
6. UNMIK shall complete the implementation of the "Agenda for Coexistence" that foresees the establishment of up to twenty Local Community Offices in Serb areas ensuring the delivery of essential public services to the Kosovo Serb population.
7. UNMIK shall establish a Working Group composed of experts of all Kosovo communities to provide advice and contribute in the preparation of a mechanism for Community Protection in Kosovo as a part

of the process to develop the legal framework for self-government in Kosovo.

8. UNMIK shall establish within the SNC a special joint committee on protection of the Serbian religious and cultural heritage in Kosovo.

For the SNC Bishop Artemije

For UNMIK Dr Bernard Kouchner

ODRZAN SASTANAK KOMITETA ZA POVRATAK SRBA

U nastavku ceremonije potpisivanja Zajednickog sporazuma održan je i sastanak komiteta za povratak Srba na kome je episkop Artemije ponovo istakao potrebu da se proces ubrza i prevaziđu problemi koji su se javili na terenu. Dogovoreni su termini za posete izbeglih Srba svojim domovima i raspravljano je o dopremanju 70tak kamp kucica za potrebe njihovog smestaja. KFOR je ponudio proširenu listu lokacija na kojima je sa bezbednosne strane moguće da se organizuje povratak raseljenih lica.

Gracanica, 30. juni

SASTANAK PAVK-A

Danas je održana sednica Privremenog administrativnog veća Kosova (PAVK) na kojoj su SNV KiM predstavljali Dr. Rada Trajković i protosindjel Sava Janjić. Prva tačka rasprave bila je pitanje organizovanja lokalnih kancelarija za nacionalne zajednice, prvenstveno imajući u vidu obavezu UNMIK-a u implementaciji Programa za koegzistenciju koji je prihvaćen jučerasnjim sporazumom sa SNV. Albanska strana koju su predstavljali g. Rugova i Cosja izrazila je uznemirenje zbog ovog sporazuma u kome vide podršku UNMIK-a kantonizaciji Kosova.

SNV KiM sa svojom ekspertskom grupom već razmatra nacrt privremenog Zakona o opstinama koji je stavljen na diskusiju u administraciji Kosova i uložice sve napore da se sporazum o koegzistenciji inkorporira u ovaj tekst i time Srbima omogući aktivnije učesce u administraciji na teritorijama gde oni žive budući da ne postoje uslovi u većini opština na Kosovu da Srbi normalno participiraju u opštinskim odborima zbog nepostojanja osnovnih ljudskih prava.

G. Kusner je albanskoj strani preneo poruku Saveta Evrope i drugih visokih institucija EU da kosovski Albanci sve više gube podršku u svetu zbog veoma lošeg ponašanja prema ostalim nacionalnim zajednicama, posebno Srbima. Ukoliko, rekao je g. Kusner, Albanci ne budu spremni da prihvate postojanje lokalnih srpskih kancelarija, niko neće više moći uveriti zapadne lidere i institucije da treba da finansijski pomazu razvoj Kosova. Za sada je najosrije protivljenje izrazila partija g. Tacija jer je njegov predstavnik u departmanu za lokalnu administraciju najavio ostavku ukoliko se prihvati program za koegzistenciju.

DELEGACIJA SNV KIM U POSETI LEPOSAVICU

G. Randjel Nojkic i Dragan Velic danas su u poseti lokalnom odboru SNV KiM u Leposavicu gde će se raspravljati o merama koje treba preduzeti u pravcu implementacije sporazuma SNV i UNMIK-a. Članovi SNV KiM sa severa Kosova i Metohije više su puta izrazili zabrinutost zbog pritisaka koje pripadnici SNV Mitrovice sa svojim "cuvarima mosta" vrše protiv svih onih koji podržavaju rad episkopa Artemija i SNV KiM.

Nakon poslednje sednice SNV KiM preduzeto je niz konkretnih aktivnosti u cilju konsolidacije organizacije SNV KIM sirom Kosova i Metohije.

B. KUSNER U GRACANICI

Danas je u domu kulture u Gracanici održan susret između g. Kusnera i predstavnika lokalnog gracanickog odbora SNV KiM i odbora SNS. Raspravljalo se o bezbednosnim problemima na području sela Gracanice nakon nedavne teroristicke akcije na gracanickoj pijaci.

DR RADA TRAJKOVIC NA ZASEDANJU NATO PARLAMENTA U OHRIDU, 29 JUNA 2000

Juce je Dr. Rada Trajković, u ime SNV KiM, učestvovala na sastanku NATO Parlamenta u Ohridu u Makedoniji. Tamo su bili i predstavnici opozicionih stranaka iz Srbije i Crne Gore, Bojan Dimitrijević (Demokratska Stranka) i Predrag Petrović (Narodna Stranka CG). Dr. Rada Trajković je govorila o teskom položaju srpskog naroda na Kosovu i istakla da se pod međunarodnim NATO protektoratom vrše najstrasniji zločini i Srbi su lišeni svih osnovnih ljudskih prava.

* * *

Predsednici Demokratskog Saveza Kosova (LDK), Srpskog Crkveno-Narodnog Veća (SCNV), Turskog Demokratskog Saveza (TDB), Centra Liberalne Stranke Kosova (PLjLK), i Socijal-Demokratske Stranke Kosova (PSDK) za Opstinu Gnjilane potpisali zajednicki APEL u zgradi UNMIK-a u Gnjilanu:

Gradjenje mira i prosperiteta u nasoj opštini

Imajući na umu ciljeve Misije Privremene Administracije Ujedinjenih Nacija na Kosovu, mi, Predsednici Demokratskog Saveza Kosova (LDK), Srpskog Crkveno-Narodnog Veka (SCNV), Turskog Demokratskog Saveza (TDB), Centra Liberalne Stranke Kosova (PLjLK), i Socijal-Demokratske Stranke Kosova (PSDK) za Opstinu Gnjilane, slazemo se da apelujemo na gradjanstvo da se u potpunosti obaveze na bezuslovno postovanje i podrsku sledecih principa:

Snazno osudjujemo svaki cin nasilja i terorizma usmerenog protiv bilo kojeg stanovnika nase Opstine i snazno apelujemo na gradjanstvo da bezuslovno saradjuje sa KFOR-om i Policijom UNMIK-a u sprovođenju zakonskih propisa.

U potpunosti podrzavamo hapsenje, sudsko gonjenje i optuzivanje svih kriminalaca i terorista bez izuzetaka.

Kolektivno zahtevamo od svih gradjana da zajedno sa svim politickim partijama ojacaju napore ka izgradnji demokratskog drustva kroz klimu tolerancije i miroljubive koegzistencije i zato zahtevamo od celokupnog stanovnistva da odmah i dobrovoljno predaju oruzje koje poseduju KFOR-u i UNMIK Policiji. Kolektivno potvrđujemo svoju veru u osnovna ljudskih prava, u dostojanstvo i vrednost ljudskog bica i podjednako postovanje ljudskih prava i slobode svih stanovnika nase Opstine, bez obzira na etnicku pripadnost, politicko ubedjenje, jezik, rasu i religiju.

Kolektivno zahtevamo da svi gradjani postuju pravo slobode kretanja i stanovanja unutar Opstine i pravo svih izbeglica i raseljenih lica da se bezbedno vrate svojim domovima.

Kolektivno savetujemo stanovnistvo da hitno usmere napore u cilju postizanja mirne i harmonice sredine u Opstini kroz priznavanje i postovanje svih osnovnih ljudskih prava celokupnog stanovnistva, bez obzira na etnicku pripadnost, politicku opredeljenost, jezik, rasu i religiju.

Na kraju, ohrabrujemo celokupnu medjunarodnu zajednicu da ojaca svoje veze i saradnju sa nasom Opstinom ka izgradnji demokratskog drustva na Kosovu, u sprovođenju trzisne ekonomije u kojem ce svi gradjani Kosova potpuno uzivati svoja ekonomska, socijalna, kulturna, politicka i gradjanska prava. Sadudin Berisha, LDK, Kirilo Djurkovic, SNV KiM, Ivo Sanc, Opstinski administrator UNMIK- u Gnjilanu, Hetem Bajrami, PLjLK, Nehat Sherifi, TDB, Ramadan Mirtaj, PSDK

ISPRAVKA:

Izvinjavamo se zbog netacno prenesene vesti o odrzanom sastanku dr. Bernarda Kusnera sa predstavnicima SNV KiM i SNS u Gracanici. Sastanak ipak nije odrzan zbog toga sto su sastanku odbili da prisustvuju predstavnici Srpske nacionalne skupstine.

Gracanica, 2 juli 2000

REAKCIJE NA SPORAZUM O RAZUMEVANJU

Potpisivanje Sporazuma o razumevanju izmedju UNMIK-a i SNV KiM izazvalo je ovih dana pravu buru reagovanja. Zanimljivo je da se sporazumu sa gotovo istom zestinom suprotstavljaju predstavnici albanskih politickih partija (posebno iz kruga bivse OVK) ali i predstavnici rezima i SNV Mitrovica. Sve tri strane koje su medjusobno suprotstavljene ipak sjedinjuje jedna karakteristika, a to je odsustvo realnosti za trenutnu situaciju na Kosovu i Metohiji. Dok albanski lideri uporno tvrde da se ovim sporazumom Srbi separatisu i odbijaju zajednicki zivot u toboznjim demokratskim odnosima koje nam oni nude, mitrovacki lideri i predstavnici rezima ocekuju da se sat istorije jednostavno vrati nekoliko meseci unazad. U sustini najveći gubitnici u celoj ovoj nesrećnoj igri gluvih telefona izmedju Beograda, Mitrovice i Pristine su kosovski Srbi koji su i dalje izloženi mnogim praznim pricama, nacionalnoj retorici, pozivanjem na Rezoluciju 1244 ili obećanjima o skorom dolasku vojske i policije. Jedno je sigurno, g. Milosevic nije popio kafu u Grand Hotelu u Pristini 12 juna i Srbi na Kosovu moraju da se suoce sa realnoscu da im u ovom trenutku niko ne moze pomoci vec da sami moraju da izbere pravo na zivot. Izjave pojedinih albanskih politickih lidera, a posebno pretnje ostavkom Tacijevog ratnog druga, a sada ko-ministra za lokalnu administraciju Ram Buje polaze od price u koju retko ko moze da poveruje. Govori se o tome da Albanci zele zajednicki zivot i saradnju bez obzira na etnicko poreklo. U uslovima fasisoidne diskriminacije na svakom koraku Srbi jednostavno ne mogu da ucestvuju redovnim putem u opstinskoj administraciji. Albanci moraju da shvate da Srpske enklave nisu posledica srpskog separatizma vec nesposobnosti kosovskih Albanaca da se ponasaju drugacije nego sto se ponasao svojevremeno Milosevicev rezim. Stavise diskriminacija je sada mnogo gora i postaje ideologija rasne mrznje.

Ovo su reci Ram Buje objavljene u jucerasnoj Rilindiji, 1 juli:

"Reseni smo da obezbedimo za sve kosovske gradjane jednaka prava u skladu sa najvisim medjunarodnim standardima bez obzira na versku, politicku ili nacionalnu pripadnost. Na drugi nacin ne mozemo da postignemo nas fundamentalni cilj - nezavisno Kosovo. Ipak, istovremeno necemo dozvoliti nikome privilegije koje idu na stetu drugih" - Ram Buja. Svako ko ovih dana dodje na Kosovo jasno moze videti da od tih standarda i prava nema nista. Postoji samo retorika koja neodoljivo podseca na price o "najvisim evropskim standardima" koje su svojevremeno sirili predstavnici rezima pre i u toku

rata na Kosovu. S druge strane u danasnjoj Politici ambasador Vukicevic, koji je valjda jedini ambasador u svetu koji ima diplomatski status i vodi de fakto svoju malu ambasadu na suverenoj teritoriji svoje zemlje, tvrdi da vladika Artemije nema legitimitet da ista potpisuje i da u zapravo daje legitimitet misiji UN i Kusneru. Pa nije li isti legitimetet misiji UN dala sama vlada SRJ koja je kumanovskim sporazumom pristala da "poveri Kosovo Ujedinjenim Nacijama". Tada sigurno niko o tome nije pitao vladiku Artemija i nas narod na Kosovu. Nazalost ambasador SRJ na Kosovu predstavnik je drzave koja je sama sebi amputirala deo teritorije i njegova retorika o "davanju legitimiteta" moze da se prodaje jedino kroz pisanje Politike. Na Kosovu i u svetu na ove izjave niko ne obraca paznju. Vladika Artemije i SNV KiM samo pokusavaju da privole misiju UN da konacno nesto ucini za Srbe. Ako to kosovski Srbi sami ne ucine za njih to niko uciniti nece. Legitimitet Crkve je neosporan posebno imajući u vidu da je to jedina srpska institucija koja je u celini ostala sa narodom i bori se za njegova prava sa SNV KiM. Optuzbe iz Mitrovice su vec uobicajene i samo jos vise potvrđuju da Beograd i Mitrovica sve vise dolaze na istu talasnu duzinu. Dva SNV, onaj sa centrom u Gracanici i onaj u Mitrovici razlikuje jedna prosta cinjenica - Vizija Mitrovice ide samo do reke Ibra. Tragicno je da se sada povodom Sporazuma mitrovackim liderima pridruzuju i Taci, Rugova i Cosja tako da ispada da je ovaj sporzum konacno objedinio Srbe i Albance makar u tome da treba baciti kamen na Vladiku i njegovo Vece.

DELEGACIJA SNV KIM NA BREZOVICI

Danas je delegacija SNV KiM posetila Brezovicu i americku bazu Bondstil. U nameri da posreduje u sporu izmedju brezovickih Srba i americkog KFOR-a delegacija koju predvode Dr. Rada Trajkovic, Randjel Nojkic i Dragan Velic danas je posetila Srbe u Strpcu i tom prilikom urucila lekove potrebne za narod. U Strpcu je organizovan sastanak sa administratorom za Brezovicu g. Zorzom Fejom, lokalnim sefom UNMIK-ove policije i komandantima lokalnog poljskog KFOR-a. U razgovoru sa predstavnicima SNV KiM u Strpcu delegacija je saznala da je nedavni napad na prostorije UN u Strpcu izvršila grupa ljudi koji su vec poznati po svom subverzivnom i agresivnom ponasanju i koja je direktno dirigovana od strane rezima. Vecina Srba na Brezovici ostro je osudila ovo vandalsko ponasanje i zeli miran zivot. Nazalost, americki KFOR je kolektivno kaznio svo stanovnistvo zabranom pratnje civilnih konvoja i prekidom humanitarne aktivnosti za podrucje Brezovice. UN Administrator, Francuz Zorz Fej je stao na stranu predstavnika SNV KiM i najavio je svoju ostavku ukoliko americki KFOR ne prestane sa kolektivnim kaznjavanjem naroda. Delegacija SNV KiM je izrazila svoje zaljenje zbog razbijanja namestaja i kompjutera koji pripadaju Misiji UN ali je takodje i ostro osudila nedavnu otmicu i ubistvo srpskog cobanina sto je i izazvalo veliki gnev stanovnistva. U nameri da se posreduje u cilju smirivanja situacije delegacija je u popodnevnim casovima otputovala u kamp Bondstil kod Urosevca gde je predvidjen sastanak sa americkim generalom Tizenom i njegovim politickim savetnikom Sonom Salivanom. Do trenutka slanja ovog izvestaja jos nemamo informaciju o rezultatima ovog razgovora. Ukoliko dobijemo vesti poslacemo ih posebno.

SUSRET SA ISTRAZITELJIMA HASKOG TRIBUNALA

U manastiru Gracanica protosindjel Sava susreo se sa istraziteljima Haskog Tribunala. Razgovarano je o uspostavljanju neposrednije saradnje u cilju prikupljanja dokaza i svedocenja Srba koji su stradali od OVK.

SNV KiM vec aktivno prikuplja dokumentaciju o stradanju Srba u ratnom i posleratnom periodu i istu ce predati istraziteljima Tribunala i g. Dinstbiru.

KONVOJI SA BREZOVICOM USKORO PRED OBNAVLJANJEM

Upravo smo dobili vest od Dr. Rade Trajkovic da su razgovori u Bondstilu bili veoma uspesni i da je gotovo definitivno da ce konvoji sa Brezovicom ponovo biti obnovljeni. Predstavnici americkog KFOR-a pokazali su visok stepen razumevanja i prihvatili su obrazlozenje delegacije SNV KiM da ceo narod tog kraja ne moze da bude kaznjava zbog neodovornog ponasanja pojedinaca bliskih rezimu. Takodje je razgovarano o novim merama bezbednosti u skladu sa Sporazumom o razumevanju.

Stavovi Srpske nacionalne skupstine (pristalica rezima) na Brezovici nazalost doveli su do vrlo teske konfrontacije sa medjunarodnom zajednicom zbog cega je polozaj naroda visestruko pogorsan. SNS odbija bilo kakvu saradnju sa medjunarodnom zajednicom dok se ne vrata vojska i policija SRJ. SNV KiM polazi od cinjenice da sa medjunarodnom zajednicom treba uspostaviti saradnju i u medjusobnim naporima raditi na normalizaciji zivota u ovoj opstini.

Sutra, u ponedeljak 3 jula, u Manastiru Gracanica bice nastavljeni razgovori kako bi se detaljno razmotrili modaliteti plana i konacno donela odluka o ponovnom uspostavljanju civilnih konvoja izmedju Brezovice i teritorije uze Srbije.

REAKCIJE NA IZJAVU R. COSJE

Povodom izjave g. Redjepa Cosje da formiranje srpskih kancelarija u enklavama predstavlja korak ka aparthejdu predstavlja najveći mogući cinizam. Na Kosovu su kosovski Albanci svojim terorom i nasiljem već uspostavili vladavinu aparthejda gde su Srbi sterani u getoe i ne smeju da koriste bolnice, prodavnice i da se slobodno kreću. Nazivati pokušaj Srba da uspostave neposredniju saradnju sa Misijom UN na područjima gde žive putom u aparthejd jasno potvrđuje da albanski "demokratski" lideri i dalje ostaju verni ideji Kosova bez Srba zasnovanog na etničkoj diskriminaciji i nasilju.

Gracanica, 3 juli 2000

SUSRET SA DELEGACIJOM AMERICKOG KFORA U GRACANICI

Danas je u manastiru Gracanica održan nastavak jučerasnjih razgovora koji su vodjeni između delegacije SNV KIM i generala Tizena. U Gracanici su danas razgovarali protosindjel Sava i politički savetnik americkog generala Son Salivan. Razgovaralo se najviše o resavanju situacije na Brezovici. Stav americkog KFOR-a jeste da su oni spremni da obnove konvoje za Strpce ali da je prethodno potrebno da se postigne bolji nivo saradnje lokalnog stanovništva sa KFOR-om i misijom UN. U tom cilju SNV KIM će sa americkim predstavnicima KFOR-a u toku ove nedelje raditi na modalitetima dogovora kojim bi se postiglo obnavljanje humanitarnih konvoja. SNV takodje aktivno pregovara sa KFOR-om i Misijom UN za Strpce da se preko lokalnog SNV za Brezovicu u to područje uputi značajna humanitarna i finansijska pomoć za srpsko stanovništvo tog kraja.

Sličan primer nesaradnje, ovaj put albanskih lidera iz područja Kosovske Kamenice, doveo je do odluke americkog KFOR-a da predviđenu finansijsku pomoć koja bi inače išla albanskom delu populacije privremeno preusmeri za srpsko stanovništvo, koje u Kamenici i dalje redovno dobija pomoć KFOR-a. Naime albanski lideri odlučili su da u centru grada, blizu pravoslavne crkve postave spomenik sa natpisom OVK mimo volje KFOR-a i Misije UN. Spomenik je koštao 300.000 maraka i po izjavi americkog predstavnika predstavlja pravi "spomenik gluposti" budući da je isti novac mogao da se iskoristi za pomoć ugroženom stanovništvu. Američki i ruski KFOR je rešen da ne dozvoli da albansko stanovništvo ponovo dobija finansijsku pomoć sve dok se sporni spomenik ne ukloni. (informacija je dobijena direktno od Shanjn Sullivan-a političkog savetnika americkog generala Tiezena)

PRIPREME ZA SIMPOZIJUM U ERLI HAUSU KOD VASINGTONA

U nastavku razgovora sa predstavnicima americkog KFOR-a protosindjel Sava je primio predstavnike američke kancelarije u Pristini na čelu sa Katarinom Helgerson. Razgovor je vodjen o predstojećem simpozijumu u letnjikovcu Erli Haus kod Vasingtona gde bi sredinom jula trebalo da se sastanu ugledni predstavnici srpske i albanske nacionalne zajednice sa Kosova i Metohije. Simpozijum će biti organizovan od strane americkog Instituta za mir koji je prethodno organizovao odvojene simpozijume (za Albance u Landsdaunu i za Srbe u Sofiji prošle godine).

NASTAVLJENE AKTIVNOSTI KOMITETA ZA POVRATAK

G. Dragan Velic danas je učestvovao na sednici Komiteta za povratak. Raspravljalo se o listi lokacija koju je KFOR pripremio sa imenima mesta u kojima bi moglo da dodje do organizovanog povratka Srba. Multinacionalne brigade su na osnovu stepena bezbednosti razmotrile mogućnost povratka i doslo se do liste potencijalnih lokacija na koje će se Komitet koncentrisati u daljem radu. G. Velic danas je takodje prisustvovao redovnom sastanku Sekretarijata Prelaznog saveta Kosova na kome se utvrđuje dnevni red za sledeći sastanak PSK.

RADA TRAJKOVIC U STRAZBURU

Dr. Rada Trajkovic otputovala je danas za Strazbur gde će ovih dana imati sastanke sa nekoliko licnosti iz Evropskog parlamenta u cilju osnivanja Fakulteta za menadžment u Gracanici.

RANDJEL NOJKIC U KAMENICI

Randjel Nojkic je u sklopu svakodnevnih aktivnosti na terenu i poseta lokalnih odbora SNV KiM sirom pokrajine danas boravio u kamenickom kraju gde je imao sastanke sa lokalnim predstavnicima Veca. U cilju neposrednijeg kontakta sa srpskim narodom SNV je poslednjih nedelja intenzivirao rad na terenu tako da se svakodnevno organizuju posete raznim krajevima Kosova i Metohije u cilju upoznavanja sa problemima i posredovanjem u postojećim sporovima.

SNV KIM OSUDJUJE NAJNOVIJE ALBANSKE ZLOCINE

Srpsko nacionalno veće Kosova i Metohije najostrije osudjuje nedavno rusenje srpske pravoslavne crkve Sv. Paraskeve u selu Podgorce. Ovaj najnoviji napad albanskih terorista još je jedan primer da cilj ekstremnih Albanaca i njihovih političkih lidera ostaje unistenje srpskog duhovnog i kulturnog nasleđa i proterivanje srpskog naroda sa ovih prostora. Delegacija SNV KiM koja je juče posetila Bondstila ostro

je protestovala pred americkim generalom zbog ovog varvarskog napada. SNV KiM je vec od Saveta Evrope i Evropskog parlamenta zatracilo da se srpske pravoslavne crkve i manastiri stave pod posebnu zastitu Evropske Unije kao deo evropskog kulturnog nasledja od posebne vrednosti. Takodje je u pripremi posebna regulacija g. Kusnera kojom ce se dodatno preduzeti mere u zastiti pravoslavnih svetinja u juznoj srpskoj pokrajini.

SNV KiM je takodje ostro osudilo ubistvo Save Stojkovic iz sela Gornji Livoc kod Gnjilana. Ovo mucko ubistvo koje su izvršili cetvorica maskiranih Albanaca primer je kako teroristi ne stede cak ni stare i nemoćne koji rade na svojim poljima. Primetno je da juce i danas nijedan albanski lider nije osudio rusenje crkve Sv. Paraskeve i ubistvo Save Stojkovic. Nastavak etnicki motivisanog terora i organizovanog nasilja primer je da Srbi na Kosovu nemaju osnovnih sloboda i prava kako bi zajedno sa Albancima mogli da ucestvuju u opštinskoj administraciji. Otuda je formiran lokalnih kancelarija i unapredjenje sistema zastite prioritetan zadatak sto je i predvidjeno Sporazumom o razumevanju.

SRBI U KOSOVSKOJ POLICIJI

SNV KIM je danas dobilo obavestenje da su srpski policajci iz Kosovske policije u Strpcu, koji su pre dva dana najavili napustanje sluzbe, ponovo nastavili da rade u okviru UNMIK-ove policije. U skladu sa sporazumom o razumevanju SNV ce uskoro Policijskoj Akademiji ponuditi novi spisak srpskih kandidata koji bi se nakon obuke u vucitrnskoj akademiji odmah ukljucili u sistem bezbednosti na podrucjima srpskih enklava gde ce biti rasporedjeni.

MOLITVA U DECANIMA

Gospode Isuse Hriste, sto macem pravde dobro od zlog delis, pomoz nam

Nama sto krsteni besmo pa se raskrstismo,

pomoz

Nama koje zemaljski zaslepi bljesak,

pomoz

Nama koje stize noc nestajanja,

pomoz

Nama koje ne tace ljubav,

pomoz

Nama kojima cili nada,

pomoz

Nama za veru praznim,

pomoz

Vladiko, kćo Hananejki sto trosice udeli,

Trunku vere sa trepeze tvoje udeli za usahline nase,

da se ispune nadom,

da se razlije ljubav,

da se javi zraka nastajanja,

Tavorska da nas obasja svetlost,

Krst raskrsteni da vidimo,

Krstu raskrsteni da se poklonimo,

Krstom da zivimo,

Macem pravde provaliju premosti

I put predelu Tvom otvori,

Molimo Te, Svemilostivi.

Branislav Skrobonja
